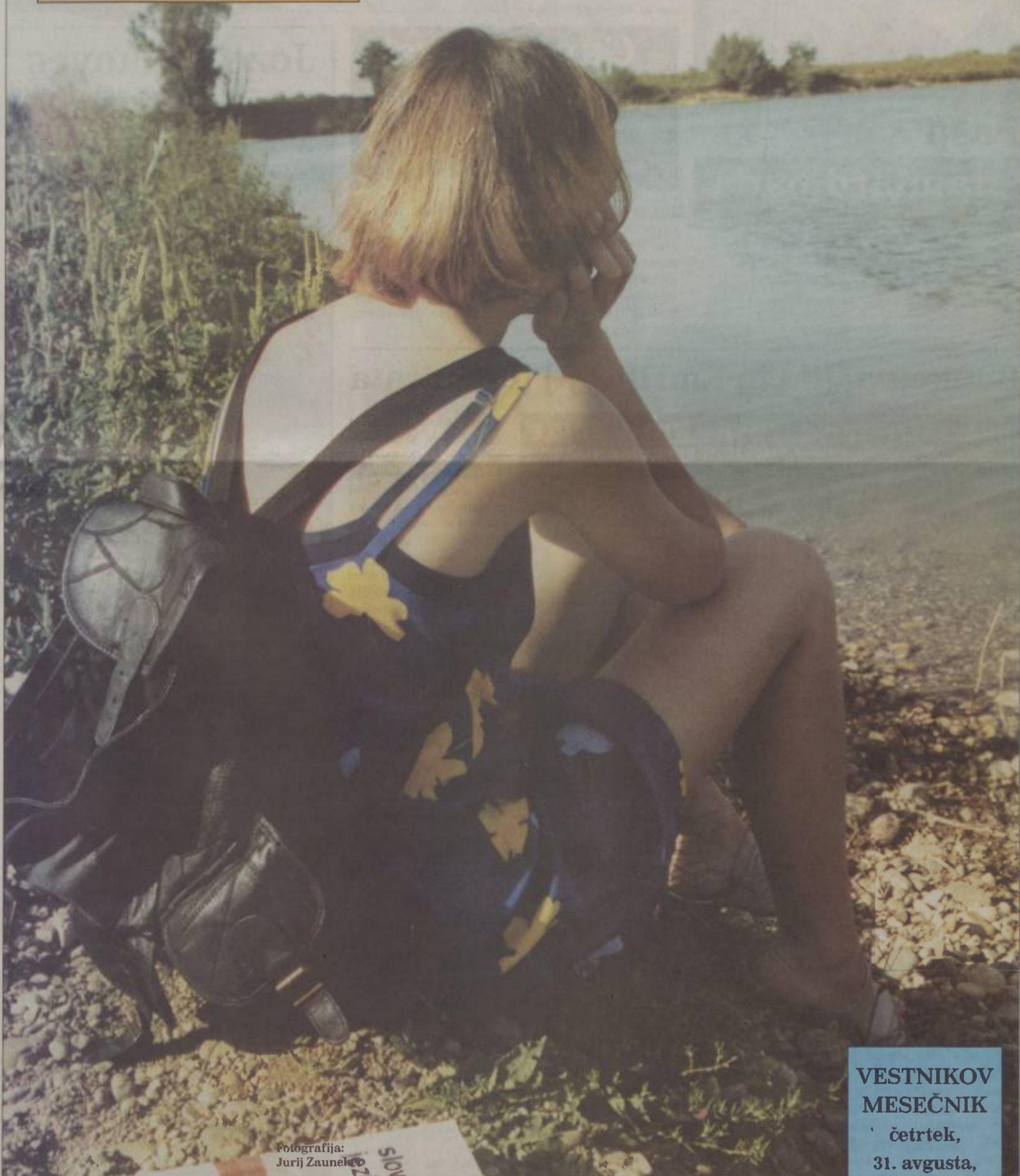

pén

... sanjarin, oči zaprén.

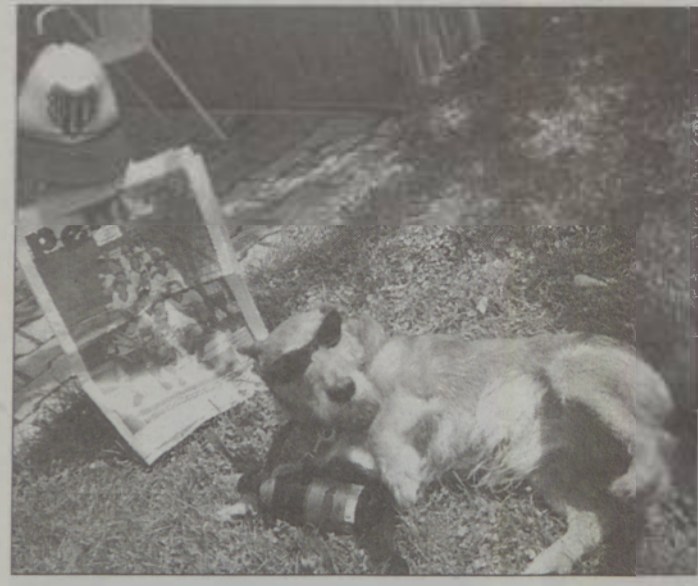
Fotografija:
Jurij Zauneker

Kako čas teče! Včeraj smo še govorili dopustih, jutri že o trgatvi.
28. septembra, ko dobite novi Pén, pa sploh.

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
31. avgusta,
2000,
65. številka

SPOZNAVANJA

Iz Mure z ljubeznijo!

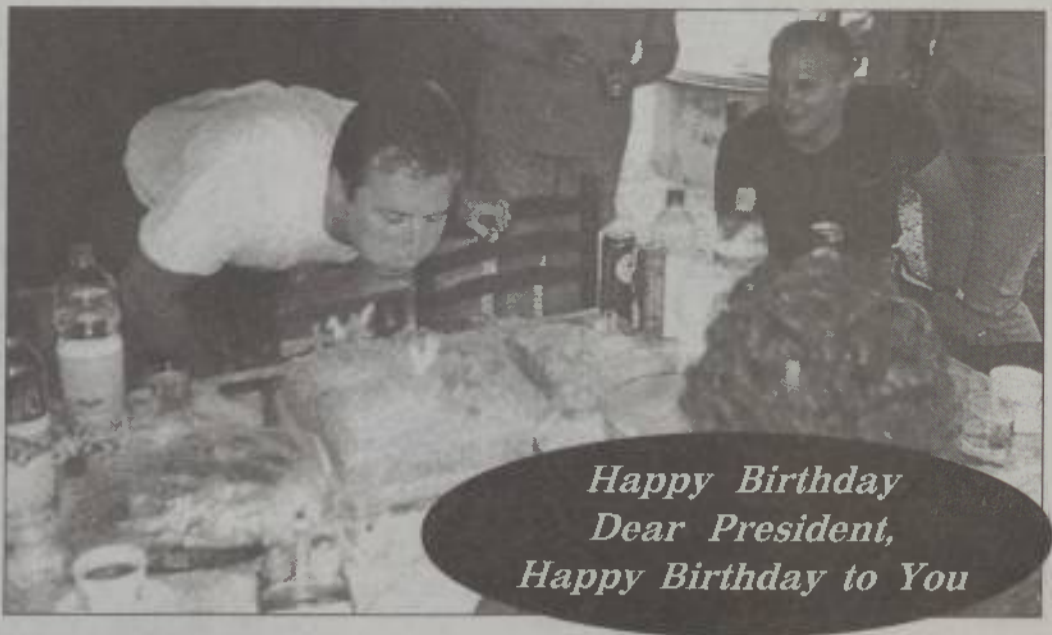
Pasji standard pada

Poletje je pregnalo zimo, prineslo pasjo nam vročino. Na dopust letos ne grem; pijem pivo, berem Pen!

Spisal in fotografiral: frbo

JUBILEJI

Očitno našemu sodelavcu in dopisniku STA v NEW YORKU, ROBIJU POREDOŠU, pri ugrizih v Veliko Jabolko (Big Apple je drugo ime za NY) še ni zmanjkalo sape. S polnimi pljuči je upihnil sveče na svoji rojstnodnevni torti, pri tem pa si ni želel sreče in prijaznosti v oblakih, saj mu to daje njegova NA-

Happy Birthday Dear President, Happy Birthday to You

Cankarjeva ulica se je spet tresla!

TAŠA, zaposlena pri DELTA AIRLINES. Torto so razrezali pod brajdami domače hiše, v družbi staršev, sorodnikov in prijateljev. Pentute ne poročajo, ali so sveče ugasnile od Robijevega piha ali od tresljajev težkih tovornjakov, ki vozijo mimo. Poredoševi so namreč doma v »zloglasni« CANKARJEVI ulici v Soboti! Ve se tudi, da ameriškega fast fooda ni bilo na mizi.

Jože Makovec in 3,52 m

Tri pa pol, še nejdemo domov!

PREVERJANJA

Je že res, da so infrastrukturni problemi še vedno No.1 v domači pokrajini. In dogaja se, da nismo vedno zadovoljni z opravljenim. Kot na primer JOŽE MAKOVEC iz VEŠČICE pri Razkrižju. Asfalt tamkajšnje ceste bi moral biti širok 3,52 metra, česar pa vrli Joža ni verjel, češ da se že s prostim očesom vidi, da je vse skupaj ožje. Zato je stvar lastnoročno preveril. Pentute nimajo podatkov o izsledkih, fotografija pa priča, da je gospod Makovec svoje delo vzel zelo resno. JOG

Benko(va) (d.) in Emri(jeva) (l.) hujšata

SPECIALITETE SOSEDSKE KULINARIKE

Jejte, jejte, ka te meli dejte!

Tutajo, da bi ti dami z Vestnika in Murskega vala (prva je direktorica, druga lektorica) človek raje slačil kot oblačil in hranil. Na izletu sta na bližnjem »placu« v MONOŠTRU kupili pet parov »gvanta« (in ga skrili pred budnimi očmi carinikov v prtljažnik renaulta), pojedli dvojno kosilo, za posladek pa še vsaka po dve porciji SOMLÓI GALUSKE. Potem pa je zmanjkalo forintov za muzeje in druge kulturne dobrine. Dobra plat: dami od takrat pridno hujšata!

(bog varji press)

Smo nogometaši, Protokola iz Ivanjševca pri G. Zodgoni. Čeprav nismo preveč slavni kot nogometaši, pa bodimo kot dobri zurerji.

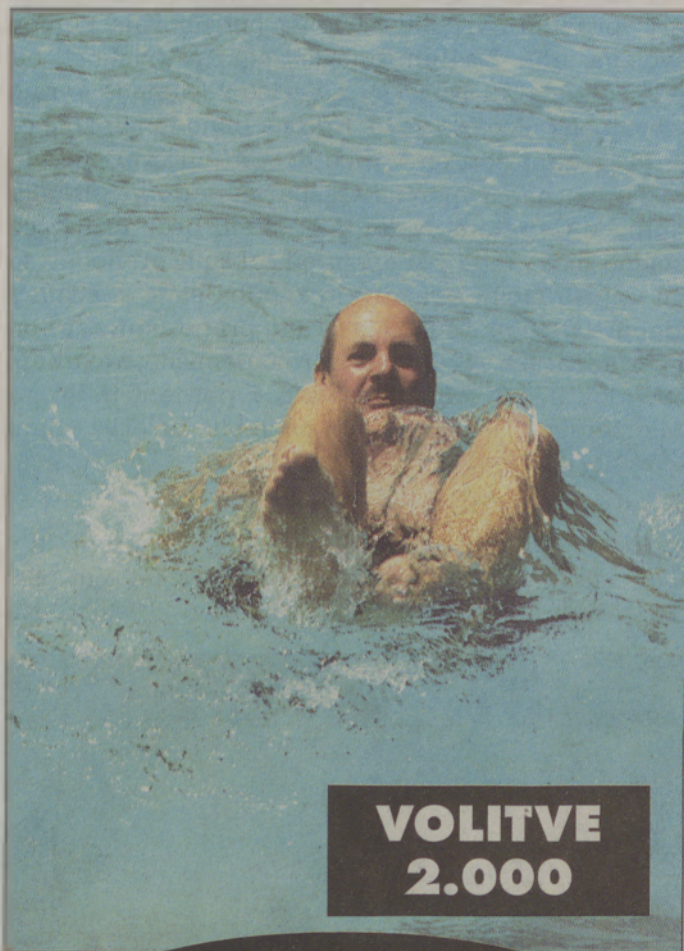
SMO NOGOMETAIŠI PROTOKOLA, IN VEDNO ZADNJI NAŠEGA KOLA, PA KAJ POTEM ČE IMAMO NESREČO, IGRAMO LE ZA UNŠO SREČO. ČE DRUGA NE; KĚLVAMO, KO ČEČOJA POSKUŠAMO. IMAMO ZVEŠTO NAVIJAČICO MAJO, KI KTA IN NAVIJA ZA NAŠO ZNAGO. KO STRIPE (NOŠ GOLMAN) BRANI, LAHKO S TELEFONOM V ROKI GOL UBRANI. KO SAVILO NA IGRIŠČU STOPI, JE HAVKEN IN NOGOMETAIŠ NA PRAVI POTI. NAŠ JUNIOR VELIKOKRAT OHTARE IMA, KER V DISKU PREVEČ IZ SEŠBO DA. SKIPE LETA SEM TER TJA, A ŽOGA ZA NJEGA PREHITRA JE BILA, TA NAŠ INSPEKTOR JE TA PRAVI, KO TA TAKŠNE PRILOŽNOSTI ZAPRAVI.

ROČKY TA JE PRAVI SNEŠKO, ŽOGE BRCA KOT ZARESNO. ŽUTI VELIKOKRAT NA IGRIŠČU OBLEŽI, KER SO GA SAMO DOLGA ČUPA IN KOSTI. ČELO TO TAPRAVI JE TRENER, IMA JEKIK ZA ČEL IVANJŠEVSKI TEREN. Z LENOJOM SE ŠPILATI NI, KO ON PONDRI, ŽOGA V GOLU OBLEŽI. ŠIMPE VRNIL BE JE, DA PROTOKOL BI ZNAHATA LE. KOTNIK BRČNE ŽOGO, A KAJ KO TA NOŠE H GOLU. ANTON AUS TIROL, KO PRIDE NA TERMO ŠPILA KO NOR. JAVI TRENUTNO V VOJSKI JE, A ZA PROTOKOL ŠPILA LE. TO PROTOKOL ŠPILA JE, KI IGRA KOLIKOR LE MORE.

kot dokaz smo priložili sliko

USTANOVLJENA PARTIJA NOVO POMURJE!!!

**VOLITVE
2.000**

*Oddajte svoj glas za nas,
Novo Pomurje ljubi vas!*

Senzacionalna vest: Prekmurci in Prleki so se po zdrahah in dolgoletnem križanju interesov pred jesenskimi volitvami vendarle spametovali. Sklenili so, da bodo družno nastopili proti izkoriščevalski matici ljubljanski in prvi korak za ta boj na bi bil skupen napad na sedeže SLO-parlamenta. Tako boste volivke in volivci lahko glasovali za stranko NOVO POMURJE. Njen prvi predsednik JOŽE GRAJ (nedavno še novinar Vestnika) si ni mogel kaj, da ne bi poziral za strankarski džambo plakat, ki ga ob pomurskih cestah lahko pričakujete v prvih dneh prihodnjega meseca. Reklamiranje strankarske vizije je mogoče tudi na vodni način (se spomnite enega od SLO partijskih liderjev, ki plava metuljčka?) zato je tudi JOG izbral podoben motiv. Le stil plavanja je tipično pomurski: hrbtno (in ritensko) odločno nazaj! Foto: OVŠA

Veter se je združil z Vidrami

Preskus kakovosti

Soboški taborniki (Veseli veter) so skupaj z lendavskimi kolegi (Vidre) skupaj počitnikovali v Zgornji Savinjski dolini. Prek 40 duš je bilo blatnih, razposajenih in na koncu zadovoljnih.

Pred-
zadni
dan
tabora
so
obiskali
kranj-
ske
kato-
liške
skavte
in se
dobro
(blatno)
zaba-
vali.
Ne
verja-
mete?

Pogled s te perspektive jasni obzorja (in krepi duha)!

POČITNICE

Medvedki in čebelice Luka, Vesna, Staša, Matjaž, Sara, Oliver, Jan, Tine, Veronika in Manuel.

Sašo služi vojsko našo!

Šteri má vějkšoga?

Pazite, da vas kateri ne ruk-ne!

**NARAVNE
LEPOTE
POLETJA
2.000 (4x)**

Poletna vročina različno vpliva na človeške ume. Nekateri se jadrno umaknejo v senco, nič ne migajo, nič ne pijejo in nič ne jedo. Drugi pa obratno - prav v vročem vremenu imajo največ teka (apetita), to pa je pozneje vidno na njihovih telesih. Pričujoči anonimneži (Pentute lahko izdajo, da gre za m. spol!) so se dali fotografirati nekje ob jadranski obali. Svojih oblin se sicer ne sramujejo, veliko manj pa jim je do tega, da bi objavili tudi njihove »face« (bojda zaradi domnevnega strahu, da bi drastično upadel interes nežnejšega spola za morebitne intimne usluge lastnikov trebuho). Naj jim bo! Spomin na sito morskopoletje bo gotovo lep, vi pa pazite, da vas kateri od gospodov s svojim organom (trebuhom, da ne bo pomote!) ne »rukne«, če ga srečate na soboških ulicah! Foto: DAER

ZA NAJBOLJŠO FOTOGRAFIJO
IZ ŽIVLJENJA KADIH

IMEL SEM POSLOVILNO
ODHOD V VOJSKO

ZBRALI SMO SE KOLEGI.
KER JE BILA NOČ ZELO
TOPLA, SMO SE ODLOČILI,
DA BOMO NOČ PRESPAJLI V
NARAVI. IN VAM POŠILJAM
TO FOTOGRAFIJO, KI MI
JE NAJBOLJ V SPOMINU.

SAŠO VURČER
SP. ŠČAVNICA 78
p. GOR. RADGONA 9250

KOMpenTAR

Hvalevredno je, da se vrli vaščani zdaj že skoraj sleherne vasice v ljubi nam pokrajini enkrat letno potrudijo in obudijo spomin na stara kmečka opravila, na vaške običaje ali takšne in drugačne obrtne ali rokodelske spretnosti. Pozimi imamo borova gostüvanja, takšne in drugačne maškara-de, poleti pa se kar utrga plaz različnih prireditiv. Vaške igre, žetev s srpi, mlačev po starem, *büfraški dnevi*, *krumplova nouč*, lendavska trgatev, postavljanje klopotca, Martinovanja po goricah, proščenja s sejmi, *Sejen po cejlen Lotmerki*... Zraven še različne igre na kopališčih. Da o soboških, polanskih in drugih dnevih ne govorim. Ali o beltinskem folklornem festivalu. Stotine in stotine marljivih ljudi povsem brezplačno, no ja, eni si že izgovorijo kak honorar, snujejo prireditve, pripravijo vse potrebno in so na koncu bolj ali manj zadovoljni z opravljenim. Morda bi bilo jako pametno, ako bi vsaj v tej naši miniaturni krajini našli dovolj moči, da bi se dogovorili, kdaj in kaj bo kdo od organizatorjev pripravil. Da si ne bi hodili v zelje. Da bi imeli ljudje možnost, iti na čim več prireditiv. In da bi bilo na vsaki kar največ ljudi.

Ampak pohvala stotinam anonimnih, o katerih sem govoril, ni bila namen tega razmišljanja. Pred dnevi sem bil namreč v Kranjski Gori, kjer zasebna agencija že osmo leto pripravlja potovanja v Kekčevo deželo. Akcija teče od maja do oktobra, otroci iz vse Slovenije se zberejo pri sedežu agencije v Kranjski Gori, tam jih naložijo v terenska vozila in odpeljejo nekaj kilometrov v stran, v gozd, na planoto, k planšarski koči, kjer

Kdor vesele

pesmi poje ...

se srečujejo in pogovarjajo s Kekcem, teto Pehto, Mojco, Brincelnom, vmes pa vsi skupaj s skovikanjem in Kekčevo pesmijo preganjajo Bedanca, ki neutrudno privezuje zdaj enega zdaj drugega od dragih nam junakov in ki ga otroci vedno znova skupaj s Kekcem uženejo v kozji rog. Teta Pehta otrokom in staršem pri Kekčevi koči postreže z žganci z mlekom in po dveh urah se potovanje vrne v Kranjsko Goro. Doživetje, v katerem otroci pravzaprav vstopijo v povest o Kekcu ali v film o njem, je nepozabno, otroci še lep čas s sijočimi očmi pripovedujejo o vsem, kar so videli in slišali, in mnogi starši Kranjsko Goro celo po večkrat obišejo, da bi otroke popeljali v Kekčevo deželo.

Drobna domislica, izkoristiti Vandotovo mladinsko povest in njene priljubljene like, ki jih pozna sleherni Slovenec, ni v svetu nič novega. Zato se mi je v Kekčevi dolini nenehno motalo po glavi: Bi ne mogli tudi v naših krajih storiti kaj podobnega. Morda s Kranjčevimi strici. V Veliki Polani, kjer je Miško Kranjec rojen in kjer brez dvoma ne bi imeli težav z ustvarjanjem okolja, kot ga njegovi romani opisujejo, saj opisujejo ravno te kraje. In bi Strici naštudirali nekaj značilnih prizorov iz romana, ki bi jih ponujali turistom, ki se gibljejo po teh krajih in tožijo, da se jim praktično nič ne dogaja. Morda Strici niso najboljša ideja. Morda bi tako vlogo lahko odigral kateri od še redkih murskih mlinov in bi se trajna pravljičica dogajala v njem. Iskanje izvirne etnografske zgodbe v pristnem okolju pravzaprav ni več moje delo. Samo spomniti sem želel, da so tudi druge možnosti. MARJAN DORA

Ljubezen ob meji

Časi, ko je Slovenija in Madžarsko ločevala strogo varovana meja, naši sosedje pa so živeli za tako imenovano železno zaveso, ki je dolgih štirideset let delila Vzhod od preostalih delov Evrope, so zdavnaj minili. Neživljenjska meja, na kateri skorajda ni bilo mejnih prehodov, je takrat strogo ločila tudi Slovence, ki živijo v madžarskem Porabju, in Slovence, ki živijo na Goričkem. Veselje vseh, ki imajo sorodnike in znanca na obeh straneh meje, je bilo zato po koncu starega režima na Madžarskem, padcu železne zavesne in pozneje po osamosvojitvi Slovenije nepopisno. Tega se zavedata tudi Valeria in Drago Gašpar iz Čepincev, saj ju je med drugim svobodnejši obmejni režim združil za skupno življenjsko pot.

Če si samo pogledal proti Madžarski

»Ko smo živeli v nekdanji Jugoslaviji, so Madžari naperili puško v vsakega, ki je samo slučajno stopil na rob meje, nisi smel niti pogledati v smeri Madžarske. Jugoslovanski vojaki so te takoj zaslišali,« so povedali Gašparjevi o nekdanjih časih. Njihova hiša namreč stoji na koncu Čepincev, tik ob madžarski meji. Ob makadamski cesti, ki vodi do domačije, stoji tabla »Gibanje omejeno.« Po tej isti cesti so se nekoč do obmejne stražnice, ki je le nekaj metrov od Gašparjeve hiše, vozili jugoslovanski vojaki. »Preverili so vsakega, ki je hotel k nam na obisk. Zahtevali so maloobmejne prepustnice in druge dokumente. Zvečer skorajda nisi smel iz hiše, ne da bi te povprašali, kam si namenjen,« smo izvedeli med našim obiskom.

Ljubezen ne pozna meje

Streljaj od Čepincev, na madžarski strani, je vas, ki se imenuje Verica. Tudi tam živijo Slovenci, ki imajo sorodnike v Sloveniji. Po osamosvojitvi naše države jih večkrat obišejo, znanca pa se družijo tudi ob različnih prireditvah in veselicah, ki jih pripravijo v Čepincih ali na Verici. »Ena takih veselice je povzročila, da se je utrnula iskrica ljubezni med mano in Valerio,« je povedal naš sogovornik Drago Gašpar. S prijatelji so večkrat zavili v vas na drugi strani meje. Največja težava pa je bila in je še vedno, da med Verico in Čepinci ni uradnega mejnega prehoda. »Od časa do časa so ga odprli le začasno ob državnih praznikih in posebnih priložnostih,« sta pojasnila Valeria in Drago. Tako je na Verico iz Čepincev potrebno potovati čez mejni prehod Hodoš in obratno. Ljubezen pa ne pozna meje. Plod njune sta sinova Daniel in Kristian.

Žig v potnem listu

Drago je kmalu po tistem, ko je spoznal Valerio, ugotovil, da

gre za resno ljubezen, zato se je preselil tudi na njeno domačijo na Verici. Življenje na madžarski strani je bilo dobro, toda v Čepincih sta ostala starša, ki sta pri opravljenih na polju in doma potrebovala pomoč svojega sina. Slednji jima je večkrat priskočil na pomoč, toda za svojo pot z Verice v Čepince je raje izbral bližnjico čez gozd. Kdo pa bi hodil naokoli, če je po gozdni poti od Verice do Gašparjevega doma bližje kot na primer od Gašparjevih do gasilskega doma v Čepincih. Nekajkrat je šlo brez težav čez zeleno mejo, toda pri enem od takšnih prehodov so ga opazili mejni stražarji in zgodba se je končala z žigom v potnem listu, ki je Dragu prepovedoval vstop na Madžarsko. »Sploh ne morete pomisliti, kako sem se počutil, ko sem gledal žig v potnem listu, na Madžarsko nisem smel, tam pa je bila Valerija,« nam je razložil Drago.

Slovenski izpit

Težavo so rešili s tem, da se je Valeria preselila v Čepince. V Sloveniji živita skupaj že pet let, leta 1998 sta si tudi uradno obljubila življenjsko zvestobo. Na

Na poroki je bilo veselo, svati so prišli iz Slovenije in Madžarske, takole pa sta Valeria in Drago nazdravila svojemu prihodnjemu življenju.

poroko so prišli njeni sorodniki iz Madžarske, menda je bilo veselo kot še nikoli. Na Madžarskem je bila Valeria zaposlena kot šivilja v eni od monostrskih tovarn. V Sloveniji službe nima, saj nima slovenskega državljanstva. Le to je uspela urediti, da so ji podaljšali vizo za bivanje v Sloveniji za prihodnja tri leta. Za slovensko državljanstvo bi morala opravljati izpit iz znanja slovenskega jezika. Toda njeni starši so

Slovenci, živela je v vasi, kjer živijo ljudje slovenske narodnosti, osem let je obiskovala na Madžarskem šolo, kjer so se zaradi narodnostno mešanega območja učili slovensčine. Zato Valeria pravi, da je nesmiselno, da obiskuje tečaj slovenskega jezika za tujce in nato opravlja še izpit iz jezika, ki je njen materni jezik. Upa, da ji bodo ustrezne ustanove znanje slovensčine priznale.

Kombi za šolarje

Valerio bi veselilo, če bi dobila službo. »Rada pomagam tustu in tašči, toda človek se naveliča, če je vedno doma,« je razložila Valeria. Dobra stran tega je, da lahko skrbi in pazi na otroke, medtem ko je Drago v službi. Vrtec je predaleč, ni prevoza. Tudi Daniel bo imel septembra do šole zelo daleč, vendar se govori, da bo občina za šolarje kupila

Kristian je radoživ in radoveden otrok, ki rad spoznava svet in ga zanima skoraj vse. O tem, da ima zelo rad mamo in očeta, ne dvomimo.

Valeria in Drago Gašpar iz Čepinec

ali najela kombi, ki jih bo vozil od doma do šolskega poslopja. Drago se ukvarja s kmetijstvom, saj je zaposlen pri enem od največjih prekmurskih kmetovalcev v Noršincih. Tja se vozi vsak dan. Razdalja med Čepinci in Noršinci ni majhna, vendar Drago svojega dela ne bi zamenjal za nobenega drugega. Prekmursko zemljo ima rad, čeprav je nekoliko več dela, kadar je sezona kmetijskih opravil, kot je na primer spravilo sladkorne pese ali žetev.

Odprta meja

O prihodnosti Valeria in Drago pravita, da si želita odprtje mejnega prehoda med Čepinci in Verico. Slovenska stran je odprtju naklonjena,

Družinska fotografija Gašparjevih je nastala med našim obiskom v Čepincih. Od leve proti desni: Daniel, Valeria, Drago in Kristian.

zahtevo so izrazili tudi člani slovensko-madžarske komisije za slovensko narodnost na Madžarskem in za madžarsko narodnost v Sloveniji. »Ko vprašaš o mejnem prehodu Madžare, pravijo, da so za zastoj pri odprtju krivi Slovenci, in obratno,« sta se strinjala Valeria in Drago. Sama sta s svojo poroko že naredila korak k približevanju ljudi istih

Otroci pri Gašparjevih vedno najdejo dovolj časa za igro. Na kmetiji je toliko bolj veselo, saj lahko pri tem pocukaš za rep psa ali mačko ali pa celo tako kot Daniel namesto konja zajahaš svinjo.

narodnosti, pa čeprav živijo vsak na svoji strani meje. Morebiti pa se bo našel še kakšen Čepinčan, ki se bo poročil z dekletom z Verice. Če velja, kar smo slišali in doživeli pri Gašparjevih, bo imel gotovo v zakonu veliko sreče.

Dejan Fujs

Brazilka si je izbrala Goričanca

Elisangela in Michael z najbližjimi (levo): ženinov brat – dvojček Daniel in sestra Nikole, nevestin brat William Alves, ki je na gostiji zastopal sorodstvo iz Brazilije in prinesel blagoslov mame Marie das Dore de Lima in očeta Cicera Alves de Lima, ob ženinu pa sta mama Ida in oče Bela.

Mladi računalniški programer Michael Ferko – zaposlen v Švici, s starši živi v Avstriji, rodna domačija družine pa je v Gornjih Slavečih – si je pred tremi leti pridela za dvojni dopust nadur. Odločil se je, da pošteno zaslužen tudi optimalno izkoristi. Počitek, razvedrilo, nova znanstva, odkrivanje neznanih krajev – izbral je Brazilijo. Zgodilo se mu je vse to in še več. Zgodila se mu je Elisangela, dekle ogromnih oči in nalezljivega smeha. Začetek zgodbe ni kazal na nič posebnega – zgolj prijateljevanje, druženje, zabava. Pa sta mimogrede, ne da bi se tega sploh zavedala, drug drugemu zlezla pod kožo. Elisangela je kakšen mesec po slovesu prva poklicala Michaela v službo. Potem so bili klici vse pogostejši in naslednje leto je fant spet odšel na dopust v Brazilijo, tokrat k svojemu dekletu. Čustva so se razplamtela v ljubezen, ki ne pozna meja in ne razdalj.

Letos sta se poročila. Civilno v Avstriji, kjer bosta zaenkrat živela, cerkveno pa, ker je tako želela tudi nevesta, v domačem kraju, v Gornjih Slavečih oziroma v cerkvi pri Svetem Juriju.

Pred domačijo v Gornjih Slavečih je mama Ida najprej dala blagoslov sinu, potem pa še snahi. Sprejela jo je kot drugo hčerko, čeprav je prišla v družino od daleč in z drugimi navadami.

Uradni fotograf na poroki je bil »grački« mošter Vanja Juhnov. Najprej se je potrudil, da je bila vsaka malenkost na svojem mestu, potem zaskrbljeno pogledal proti soncu, ki se ni oziralo na njegove želje po svetlobi, in v pravem trenutku »skljocnil«. Z našim fotoreporterjem Juretom sta ovekovečila dogodek tako, da se bo sorodstvu daleč v Braziliji lahko ponovil kot »v živo«.

Ob polnoči sta skupaj zarezala v torto. Odločila sta se, da bosta poslej vse počela družno. Ženin se je že potrudil in se v pol leta naučil portugalsko, ona se pridno uči nemško pa tudi slovenščina jo zanima. Presešla sta se v svoje stanovanje, kjer si bosta vzela čas za razmislek o tem, kje se bosta v prihodnjih letih usidrala. Želita si, da bi prihodnje leto v družinici že bil otroški jok. Poročno potovanje pa bo seveda v Brazilijo. Že zato, da bosta tam obnovila poročno slavo in da bosta na turistično obleganem otoku v bližini Elisangelinoga rojstnega mesta Mossoro – rn Brasil preprosto uživala.

V sveti zakon pa je Elisangela in Michaela pri Svetem Juriju združil župnik Martin Vörös. Bila je prava ekumenska poroka. Nevesta namreč prihaja iz protestantske družine, Ferkovi pa so katoličani. Pri sprejemanju blagoslova ob mladoporocencih stojijo priče. Za nevesto sta zaobljubo podpisala Jožica in Vinci Bačić, za ženina pa Blanka in Jože Škalič. Jože je župan občine Kuzma, zato so po obredu nazdravili z vinom v kozarcih z občinskim grbom.

Na gostiji v Rankovcih, kjer je goste zabavala Arizona, so nevesto presenetili z nekaj prekmurskimi običaji. Najprej so jo fantje ukradli ženinu, ona pa se je samo smejala, saj ji ni bilo jasno, kaj pravzaprav hočejo. Pozneje so ji ukradli še čevlji in strpno je čakala, da ga je ženin odkupil. Najbolj utrudljivo od vsega pa je bilo sedeti do polnoči za mizo in čakati na prvi ples z možem.

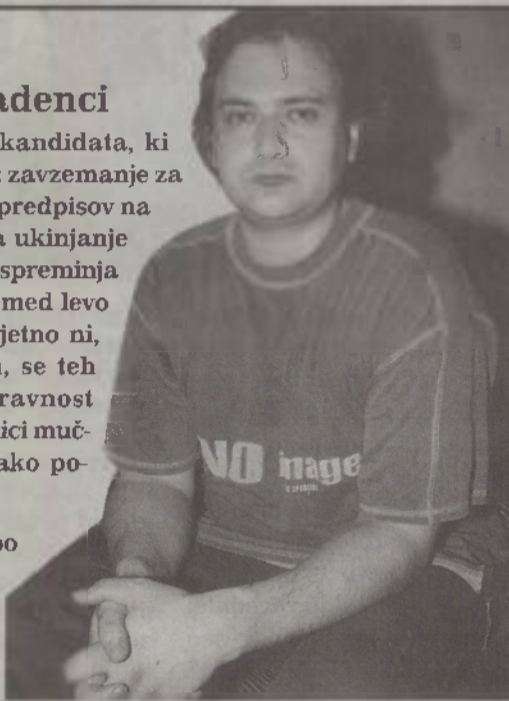
Del svatovske družbe se je že zbral pred domačijo v Gornjih Slavečih, eni so se pridružili v cerkvi, vsi povabljeni, bilo jih je okrog devetdeset, pa so prišli v Rankovce, kjer je gostija trajala do jutra.

Velika TRIPENKETA

Tokrat je šest Pomurcev moralo odgovoriti na naslednja vprašanja:

15. oktobra bodo volitve. Kandidirajte svojega poslanca iz vaše volilne enote in kandidaturo obrazložite.
- Pišete spomine. Kaj bi - v petih stavkih - napisali o vašem poletju 2000?
- Slovenci smo menda državi dolžni več kot 50 milijard tolarjev. Kakšna je vaša bilanca z državno blagajno?

BONI M. LOGAR, urednik glasila Kaktus, Radenci

- Sam bi najraje glasoval za tistega kandidata, ki razmišlja politično enako kot jaz, npr.: zavzemanje za zmanjšanje števila zakonov in drugih predpisov na minimalno, nujno potrebno število, za ukinjanje mej, za jasno zgodovino, ki pa naj se ne spreminja po političnih potrebah ..., ker pa tudi med levo usmerjenimi kandidati takšnega verjetno ni, sam pa zaenkrat še ne kandidiram, se teh volitev ne bom udeležil, čeprav naravnost uživam v spremljanju politike, a ob obilici mučnega desnega radikalizma kar nekako pogršam malo levega.
- Poletje 2000 mi bo ostalo v spominu po nerealiziranih počitnicah v Trogiru. Dva dni pred odhodom naše klape sem si pri čiščenju kopalnice pokodoval koleno, in ker teden dni nisem mogel hoditi, sem moral ostati kar doma. Kmalu po okrevanju pa je že prišla začasna zaposlitev, tako da se bom tudi v nadaljevanju poletja moral odpovedati počitnicam. Zapomnil pa si bom to poletje tudi po tem, da je politično veliko bolj pestro, kot so bila dosedanja.
- Ker sem bil razen občasnih del zadnja leta večinoma brezposeln, so bili moji dohodki žal premajhni, da bi bil lahko državi kaj dolžan.

ERNEST PINTARIČ, upokojenec, iz Šalamenec

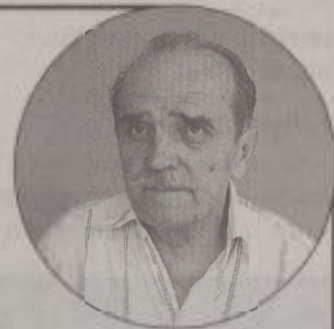
- Nisem v nobeni stranki in kmalu bomo videli, s katerimi imeni bodo iskali našo naklonjenost. Želim si poslanca, ki bi se zavzel za ugotavljanje izvora premoženja. Zakaj? Samo en primer: predsednik je v zadrugi samo v enem letu naredil za 66 milijonov sit dolga. Zadruga je bankrotirala, on pa za svojega sina kupuje črnega mercedesa. Če se bo kandidat za poslanca zavzemal za izglasovanje zakona o ugotavljanju izvora premoženja, ima moj glas. Imena nimam in tudi zaupanja vse manj. Ko ljudje dobijo oblast, se pokvarijo!
- Začelo se je z nezakonito razrešitvijo Drnovška. Namesto tajnega javno glasovanje! Z uveljavitvijo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju so kmetom vzeli dostojanstvo. Predati sem moral svojo kmetijo, da zdaj lahko dobivam pokojnino, če tej miloščini to sploh lahko rečem. In potem sta se še dve gospe poslanki nagnili v desno. Sta mar pozabili, da so naše ženske šele s socializmom dobile volilno pravico! Pravicam žensk sta zabili nož v hrbet.
- Držim se starega pregovora, da je treba dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. Državi ne dolgujem nič, ona pa mi je marsikaj vzela! V pokojninski sklad sem plačeval iz dveh virov, zdaj pa mi je namenila eno »bogo penzijo«.

Olga Paušič, učiteljica, Dvojezična osnovna šola Lendava

- Konkretnega predloga nimam - za to sem politično premalo razgledana. Tudi me, odkrito povedano, pretirano ne zanima, ker ne zaupam nobeni stranki. Načelno pa menim, da bi moral biti vsak poslanec predvsem predstavnik volivcev in njihovih interesov, načelen in energičen, pošten - ne pa zgolj karierist.
- Moje poletje je bilo vsekakor super. Upoštevala sem priporočilo Turistične zveze Slovenije »Dobrodošli doma« in uživala kar doma. Lendava ima vse, kar človek potrebuje za dobro počutje: vodo v kopalšču, veliko svežega zraka v gorinah, po želji tudi mir in tišino zdaj, ko nas ne nadlegujejo več kolone hrupnih kamionov. Dobro je, da sem se lahko posvetila družini in sebi ter svojim konjičkom.
- Državi, hvala bogu, nisem dolžna niti prebite pare, od nje tudi ničesar ne pričakujem. Občudujem pa ljudi, ki kljub silnim vsotam, ki jih dolgujejo, lahko mirno spijo. Najbrž zato, ker se dobro zavedajo, da se jim v bistvu ne more zgoditi nič posebnega - ob pravem sistemu, kakršnega imamo. Seznanji dolžnikov, ki nam jih posredujejo javna občila, samo potrjujejo, da je v naši demokraciji uspešen ta, ki si upa - čeprav na račun sodržavljanov.

ŠTEFAN ŠERUGA, upokojenec, Murska Sobota

- Jaz bi kandidiral Tončka Slavica, zdajšnjega župana. Je prizadeven, ima dober nastop in se ne priklanja določenim stališčem, ki niso v skladu z našimi prizadevanji.
- Spominov sicer ne pišem, lahko pa bi napisal, da je bilo letošnje poletje zelo sušno in vroče. Sam sem ga preživel razmeroma delovno, med drugim sem skrbel za ovce.
- Moja bilanca z državo, bi rekel, je dobra. Če je že kdo komu dolžan, potem je država meni. Davkarija pa bi morala biti pri svojem delu doslednejša.

MATEJA JAKIČ, vodja komerciale Pomurskega sejma, iz Radenec

- Politika v mojem življenju nikoli ni igrala posebno pomembne vloge, saj sem človek, ki ni rojen za politika, zato poteka političnih dogodkov marsikdaj ne razumem. Imen nimam, vendar bom od predlaganih kandidatov izbrala tistega, za katerega bom menila, da bo za nas državljane in gospodarstvenike storil največ ali pa vsaj skušal reševati probleme, s katerimi se srečujemo vsak dan.
- Spomine pišem v mislih in na papir. Ko listam po poletnih spominih, postanem kar malo

raznežena ob misli, da je poletje že skoraj za menoj, in se vprašam: Poletje, kje si, kam hitiš, zakaj me prehitevaš? Poletje je zame čas, ko imam mnogo premalo časa zase in še posebej za družino. Vzrok temu je moje delo na Pomurskem sejmu, kjer v tem času najintenzivneje pripravljamo našo največjo sejmsko prireditev Kmetijsko-živilski sejem in sem več v službi kot doma. Ampak, če si dobro organiziran, se najde čas tudi za družino in prijatelje. Poletje ni moj letni čas. Kmalu bo tu moja jesen, ko se vse umirja in slika življenje v nežnih barvah.

- Moja bilanca z državno blagajno je takšna, kot mi jo predpisuje država. Davke pridno in redno plačujem, kljub temu da bi včasih raje kaj več zadržala zase ali pa podarila tistim, ki so tega še kako potrebni. Pri tem pa upam trditi, da spadam med tiste, ki se med letom v kakršnikoli obliki spomnimo tudi na te.

DITKA RITUPER, pomočnica direktorja za trženje Zavarovalnice Triglav, območne enote M. Sobota, iz Murske Sobotice

- Za poslanca predlagam kandidata, ki mu lahko pripišem vse tiste lastnosti, ki jih v parlamentu pogrešam. Te so naslednje:
 - posluh (vedo, na kakšno vižo morajo volivcem zapeti, ampak kasneje v izvajanju odpovedo),
 - občutek za ritem (enkrat v odločitvah zelo zamujajo, drugič so prehitri in preveč površni),
 - občutek za dinamiko (nekateri so preglasni, nekaterih - predvsem naših - pa sploh ni slišati),
 - občutek za harmonijo (vsak vleče svoje tone, ki so preveč kontrastni - rdeči in črni). Iz navedenega predlagam za poslanca človeka, ki ima izostren čut za vse štiri manjkajoče vrline in bi lahko uglasil to družino v ubrano sozvočje. To je lahko samo vrhunski glasbenik in to je SLAVKO ŠUKLAR.
- Kamorkoli pogledam - suša! Hvala bogu, da imamo politike. Ti so letošnje leto dobro zamočili.
- Državno blagajno pridno polnim na vse mogoče načine. Predlagam, da gredo kazni za prometne prekrške v davčno olajšavo.

Šolska vrata se bodo kmalu spet odprla ...

V teh vročih avgustovskih dneh nas misel na bližajoči se začetek novega šolskega leta niti še ne vznemirja preveč. Kakor da je vse še nekje daleč pred nami in se lahko brezskrbno prepuščamo počitniškemu razpoloženju, zdaj lenobnim, zdaj polnim življenjske radosti in neizvedljivih načrtov. Jutra brez pridriha otožnosti nas prav nič ne spominjajo na prihajajočo jesen, kot smo bili vajeni včasih, in z veseljem privoščimo tudi svojim otrokom, da se do konca naužijejo sonca, kopanja, dolgega spanja in drugih počitniških radosti.

In vendar je šolsko leto že pred vrati. Prineslo bo nove obveznosti in skrbi ter seveda tudi stroške. V naši družini bodo letos kar trije šolarji, kljub temu pa v zvezi s šolo ne želimo razmišljati le o visokih stroških in obremenjenosti otrok, temveč je za nas šolsko leto tudi čas, ki bo naše otroke popeljal v svet novih spoznanj naravnih in družbenih ved, v čas novih izzivov in priložnosti.

Tudi letošnje počitnice smo snovali nekako v tem smislu, saj niso minile samo v brezbriznem preživljanju prostega časa. Najstarejšega sina sva z možem poslala na enotedenski naravoslovni tabor na Notranjskem v okolici Cerkljanskega jezera, kjer je spoznaval naravno okolje podeželja in bivanja v njem. Čeprav tudi sami živimo v izrazito naravnem okolju, so nanj naredili v nasprotju z značilno prekmursko kra-

lino velik vtis zlasti naravne lepote notranjsko-kraškega sveta in način življenja, ki vlada tamkaj. Bilo je marsikaj zanimivega, vse od spanja na senu, jahanja konjev, vožnje s kmečkim vozom, raziskovanja naravnega okolja pa do srečevanja s turisti iz zahodne Evrope, ki so prav tako letovali na kmečkem posestvu in se z navdušenjem vključevali v vsa opravila in življenje na kmetiji.

Z namenom izpopolnjevanja v znanju angleščine pa smo se letos prvič odločili in ga prijavi tudi na tritedenski jezikovni tečaj v mestecu Swanage v Angliji.

Zaradi take sinove počitniške angažiranosti smo se s hčerka odpravili na počitnice ob morju kar brez njega. Pa tudi tam nismo vzdržali le ob morju in soncu, ampak nas je želja po raziskovanju vodila na izlete po okoliških mestih, na ogled pristanišča, ladjedelnice in kulturnih znamenitosti.

Vse to je zdaj že za nami in misel se vedno bolj ustavlja pri šoli. Za našo družino je letos tudi leto prelomnic. Starejša hčerka je končala osnovno šolo in bo nadaljevala šolanje na Gimnaziji Antona Martina Slomška v Mariboru, na kateri se šola tudi sin in je prvi letnik končal z odličnim uspehom. Nas starše njuni odločitvi o srednješolskem izobraževanju na navedeni šoli zelo razveseljuje, saj je na njej razvijanje človekovih vrednot postavljeno vzporedno s pridobivanjem znanja. Le-tega pa se tudi tam ne manjka, saj so dijakom med drugim omogočena tudi redna in fakultativna pridobivanja znanj klasičnih jezikov, kot sta latinščina in stara graščina, ter svetovnih jezikov, npr. francoščine, španščine in drugih.

V času, v katerem živimo, ko govorimo o globalizaciji svetovnega gospodarstva, ki ne pozna političnih in državnih meja, je pridobivanje znanja na tovrsten način neobhodno potrebno. Pri tem ne gre le za ozko strokovno specializacijo mladega človeka, temveč tudi za spoznavanje in pripravljeno za sprejemanje drugače mislečih na osnovi temeljnih človekovih vrednot ter doseganja novih razvojnih ciljev. Časi, ki prihajajo, bodo od nas in še bolj od naših otrok to gotovo zahtevali.

Ker se najmlajša hčerka pripravlja na vstop v prvi razred devetletke, se je naša družina letos srečala tudi s to novostjo. Kljub številnim dilemam in razpravam, ki so v zadnjem času v javnosti, smo na osnovi predstavljenih programov in pogovorov, ki smo se jih udeležili, z devetletnim programom osnovne šole zadovoljni in optimistični. Po večletnem obiskovanju otroškega vrta je malim raziskovalcem ponujenega nekaj novega, vendar še brez prerenskih obremenitev. Tako je prehod iz obdobja brezskrbnosti v obdobje obveznosti milejši, daljši in zanimivejši. Ob pomoči programa Korak za korakom, v katerega bodo vključeni otroci prvega razreda devetletke na Osnovni šoli III v Murški Soboti, ki jo bo obiskovala naša prvošolka, pa bodo postali tudi bogatejši, saj ta program pomaga otroku spoznavati svet okrog njega, se v tem svetu najti, izraziti in uveljaviti. Tega pa si mi starši za svoje otroke gotovo vsi želimo.

Z novim šolskim leto pa ne začnejo z delom le šole in otroci. Del tega kolesja smo tudi starši, pa ne le zaradi vsega, kar je našim šolarjem potrebno kupiti in plačati, prijavit in organizirati. Tukaj se vsak poskuša znajti, kakor more in zna, in vse to nam gotovo marsikdaj oteži dneve. Tudi ne le zaradi popoldnevov, ko se moramo sklanjati nad zvezke in pomagati pri učenju ali hoditi na roditeljske sestanke. Naša vloga je tudi v tem, da smo s svojimi otroki v vsem, kar pride, da lahko v naših očeh poiščemo pogum in odločnost, ki jim njihove lastne zmanjka, ali da se zaradi našega nasmeha njihov problem spremeni v nerodnost in njihova stiska v olajšanje. Zato se potrudimo! Otroci so tega prav gotovo vredni!

Alijana Horvat, Moravske Toplice

Zasebnost Vaclava Havla

So ljudje, predvsem politiki, »očetje naroda« in umetniki, slavne osebe, od igralcev do nogometašev ter zločincev, ki jih redno spremljajo fotografi rumenega tiska, znani kot paparaci, in objavljajo njihove slike iz zasebnega življenja. Med evropskimi politiki je najbolj »zanimiv« češki predsednik Vaclav Havel. Ne samo zato, ker se je povzpел od »disidenta do prezidenta«, marveč tudi in najbrž predvsem zato, ker se je po smrti svoje prve soproge Olge (umrla je za pljučnim rakom kot strasna kadilka) zelo hitro vnovič poročil z mlado igralko iz Brna Dagmar Veškrnovo. Zakonca sta čez noč postala fotogenična tarča fotografov ter priljubljena tema čeških gostilniških obrekovanj in tudi sicer vsakršnih javnih pogovorov in polemik. Vaclav zaradi svojih političnih preganjanj, mučnih zaporov in morale, človeške pokončnosti, Dagmar pa zaradi veselja do življenja in igranja, kasneje kot samohranilka (jima hčerko Niko in psa) pa tudi kot privlačna ženska, ki sodi k pametnemu moškemu.

Nikjer namreč ni izšlo o kakšnem zakonskem, predsedniškem paru toliko člankov, predvsem pa knjig kot prav o Dagmar in soprogu Havlu. Najprej je novinarka Lida Rakušanova (pred letom 1990 je delala za radio Svobodna Evropa, udeležila pa se je tudi slovenske Vilenice) napisala afirmativno knjigo s prozaičnim naslovom Vaclav in Dagmar Havel (Dve usodi v enem zvezku) s številnimi fotografijami iz zasebnih albumov. Potem pa je publicist Premysl Svora napisal najprej pamflet Sedem tednov, ki so pretresli Grad (Hradčane). Ko sem bil pred dnevi v Pragi, sem našel cenzurirano izdajo te knjige, zraven pa še drugo knjigo iste avtorja z naslovom Moč slabičev in s podnaslovom: Prepovedani avtor odkriva nove škandale. Izpoved tajnika je knjiga Miloša Ryca, ki je bil nekaj časa osebni Dagmarin tajnik, kasneje pa še osebni tajnik samega predsednika Vaclava Havla. Knjiga je sicer napisana dobronamerno, obenem pa

Vila zakoncev Havla v portugalskem letoviščnem mestu Faro.

Odkrita zasebna vila Vaclava in Dagmar

razkriva vsakdanji značaj filmske in gledališke igralkke kot razvajene ženske, ki sicer ve, kaj hoče, vendar to dosega na površen, celo žaljiv način. Zdenek Pokorny je napisal knjigo Vaclav Havel in ženske ter v njej predstavil predsednika države kot zaljubljenca v lepši spol.

S predsednikom češke države Vaclavom Havlom sem se srečal večkrat, ko še ni bil predsednik, marveč znan disident, ko je postal predsednik in ko je dobil iz rok slovenskega predsednika Milana Kučana najvišje državno odlikovanje. Napisal sem celo knjigo o njem in o njegovi vlogi v žametni revoluciji (Metuljev efekt oziroma Žametne sanje, hrvaška različica, 1992). Zadnjikrat sva se videla prve dni julija med njegovim prvim obiskom v Zagrebu. »Glasnogovornica« predsednika Hrvaške Vjera Šuman me je povabila na zmenek s prošnjo, da prinesem svojo knjigo Žametne sanje, da bi jo predsednik Mesić prebral pred Havlovim prihodom. Knjigo sem končal s podatkom, da je zvezna vlada ČSFR na svojem rednem zasedanju 16. januarja 1992 priznala Hrvaško in Slovenijo kot neodvisni in samostojni državi in izrazila pripravljenost, da z obema državama takoj začne diplomatske odnose, s pripombo, če bo zajamčeno spoštovanje človekovih pravic na Hrvaškem. Dan pred tem dogodkom, na dan priznanja Hrvaške (15. januarja 1992), je bila prvi otrok, ki se je rodil v samostojni Hrvaški, deklica Iva (mami Hrvatice, oče Čeh) iz Ivanovega sela, v katerem živijo v glavnem Hrvati in Čehi. Predsednikovi »glasnogovornici« so se ob tem podatku zasvetile oči ... Ko je prišel gospod Vaclav Havel na prvi uradni obisk na Hrvaško in ko sta oba predsednika na tiskovni konferenci izrazila zadovoljstvo ob državnem obisku, je Vjera Šuman pripravila za gosta iz Češke lepo presenečenje, in to v podobi male Ive Černy. »Mala Iva v češki narodni noši je s svojo neposrednostjo tako ganila predsednika Mesića, da novinarjem ni mogel skriti solze radosti,« so zapisali hrvaški dnevniki. Hrvaški predsednik se je podpisal v mojo podarjeno knjigo, to je storil tudi Vaclav Havel in knjiga, namenjena hrvaškemu predsedniku, je postala izvorni spominček v rokah Ive Černy.

Češki tabloid Blesk, znan po svojih visokih nakladah (bere ga vsak deseti Čeh), Blesk Magazin kupuje milijon in pol bralcev, Nedeljski Blesk pa 850.000 ljudi, to je izredna naklada za desetmilijonsko deželo, se je tokrat odpravil na posebno delo. Češka paparaca David Kundrat in David Malik sta na Portugalskem našla vilo, v kateri sta počitnikovala Vaclav in Dagmar, in bila kot reporterja - lovca na slavne ljudi kar uspešna. Odletela sta v portugalsko mesto Faro, zamenjala šest hotelov, prepotovala 1300 kilometrov, najela zasebno letalo in na koncu objavila fotografije, posnetke vile, ki si jo je predsednik Vaclav Havel z ženo Dagmar kupil na Portugalskem.

Zakonca sta pred javnostjo skrivala, za kakšno vilo gre, kje leži. »Hišica ni v najboljšem stanju, vendar je v čudoviti okolici in prav tako s čudovitim razgledom,« je zatrdil Vaclav Havel osmega julija v pogovoru za češki radio.

Prvi par češke republike je imel smolo: bulvarski dnevnik Blesk je hotel na vsak način dobiti fotografijo njunega »gnezdeca«. Na koncu so porabili 300.000 kron (približno 15.000 nemških mark) ter predstavili češkemu bralcem predsednikovo vilo. Gospa Dagmar je odpotovala iz Prage sama. Fotoreporterja sta za njo izgubila vsako sled. Potem sta izvedela, da je poletela s Fischerjevim letalom (potovalna agencija senatorja Vaclava Fischerja) in da je bil njen cilj mesto Faro. Pet dni sta potrebovala novinarja, potem ko sta prečesala 250 kilometrov dolgo plažo, da sta našla vilo, pred katero sta stala češki tovornjak in avtomobil s češko registracijo. Takoj sta poklicala v Prago, kjer so jima potrdili, da je lancia last Vaclava Havla ... »Najbolj smešno je, da sva prevozila več kot 1300 kilometrov

po Portugalskem, preden sva našla vilo. Pri tem pa je letališče v Faru oddaljeno samo 25 kilometrov. A to sodi k najinemu delu, ki je vedno malo podobno iskanju igle v senu.«

Vile nista mogla fotografirati z ulice. Najela sta zasebno letalo - za plačilo 300 dolarjev -, se spustila nekaj deset metrov nad hišo in tako so nastale fotografije, objavljene kot senzacija v Blesku. Pot do odkritja vile ni bila preprosta. Češki bralci so dobili najprej v roke fotografijo vile, nato sliko nasmejane Daše s plaže in na koncu obsežno reportažo. Lastnik časopisa je vedel, da investicija v »raziskovalno novinarstvo« ne bo izgubljena ... In kako je vse to prenesel Vaclav Havel s svojo soprogo?

»Bila sva presenečena, ko sva na plaži zagledala Dagmar Havlovo. Sploh ni bila ne jezna ne nasršena. Narobe, bila je zelo ljubezna. Sploh ni bila jezna, ker bodo časopisi pisali o njenih zasebnih počitnicah. Pogovarjala se je z nama kot vsak drug letovišar. O vremenu, o tišini, o tem, kako je pomivala in čistila okna, koliko stvari je pripeljala od doma, kakšen nered

imata z možem v hiši. Na koncu sva ji izročila za spomin fotografije, ki sva jih naredila med potjo.«

Novinarja sta imela več smole, ko je prišel na počitnice k svoji soprogi Vaclav Havel. »Za njegovo kolono sva se vozila v dveh avtomobilih. Varnostniki so naju registrirali že prej in nekaj kilometrov pred vilo tudi ustavili. Bila je to mestna policija. Ko so ugotovili, da sva novinarja, so naju pustili pri miru, toda fotografij o Havlu nisva imela.«

Poletna rezidenca predsednika Češke, ki jo je osebno iskala in našla njegova soproga Daša, ima štiri sobe s predsobo. Hiša stoji v zaprti, zastraženi četrti razkošnih vil nad morskobalo, obdana je z velikim vrtom in bazenom. Vilo varuje šest čeških telesnih stražarjev, dva pa stojita pri vhodu. Na obiske lahko pridejo samo povabljeni. Novinarji niso med njimi.

Tako preživlja svoje zaslužene počitnice češki predsednik Vaclav Havel. Manj atraktivno jih preživljajo drugi srednjeevropski predsedniki. Jesen se namreč bliža s hitrimi koraki, v vsaki od srednjeevropskih dežel se pripravljajo burne politične debate, zato nihče ni pravih počitnic ne dolgega dopusta: mnogi imajo najbrž tudi na dopustu moreče sanje. Škoda, da o tem nihče ni pobaral našega rojaka, gospoda Milana Kučana. Upajmo, da bi odgovoril tako kot zna: duhovito in ironično.

Branko ŠOMEN

Samo legenda ali je bilo tudi kaj res?

Džilek, pozoj in džileri

Tu nekje naj bi bil pogreznjen grad s cerkvijo. Povzpeli sem se na štor, da bi morda zagledal vrh zvonika, a videl sem le odsev oblakov.

Je sredi jezera stal grad s cerkvijo?

Džilek je domače ime za Hotiško jezero. Nihče naj ne bi vedel natančno razložiti, zakaj takšen naziv. Ciril Kolarič, eden od domačinov v zaselku Grede, je o tem spraševal že več ljudi. Nekateri so menili, da je madžarskega izvora, nekateri pa so mnenja, da je takšno ime zaradi tega, ker da so se tamkaj zbirali »džileri« (geometri). Da je to Džilek in ne Hotiško jezero, kot je zapisano v uradnih dokumentih, pa so govorili njegov oče, dedek, pradedek ... In kolikor mu je znano, naj bi bilo jezero dolgo okrog 700 metrov, največja širina znaša blizu 30 metrov, globina pa med 6 do 7 metrov.

»Nekoč smo se tu veselo kopali in se prevažali z ladjo sem ter tja. Imeli smo celo skakalnico. Ampak to je bilo v mojem otroštvu. Zdaj je voda preveč umazana, da bi se kdo v njej kopal, in to predvsem zato, ker so speljane v Džilek odtočne vode iz črenšovske smeri. Zato je tudi rib vedno manj.«

Kaj pa če ribe lovijo tudi podvodni prebivalci, ki naj bi živeli v pogreznjenem gradu in cerkvici?

Kje je zlata ribica?

Iz roda v rod namreč krozi pripoved, da je stal nekoč na tistem mestu, kjer je jezero najširše, voda pa najgloblja, grad, v katerem so živeli tudi menihi in vile, ob gradu pa je stala še cerkev. Zaradi njihovega »nečistega« življenja pa naj bi se vse skupaj pogreznilo. Le neka vila, ki je bila res brezmadežna, naj bi se spremenila v zlato ribico.

»Če bo kdo ujel to zlato ribico, bo rešil vse, ki so se pogreznili, grad in cerkev bosta spet na površju, rešitelj pa bo postal zelo bogat. Jaz bi vsekakor zelo rad ujel to zlato ribico, zato hodim sem loviti ribe že od malih nog. Bojim pa se, da je morda odplavala kam drugam, ko je bilo tu vse poplavljeno. Lahko jo je torej odneslo v Muro, od tam v Dravo in Donavo, potem pa še v Črno morje. Če je res tako, potem bo vedno ostalo tako, kot je.«

Lahko pa se zgodi, da bo kdo nekoč zagledal cerkveni stolp s križem, saj tudi pravijo, da se vsake toliko časa vidi v vodi?

»Mi smo večkrat komu rekli, da smo »zakvačili« za križ s »štango«.

CIRIL KOLARIČ: »Tam, malo dalje, je jezero najširše in najgloblje. Večkrat sem ribaril tudi na tistem mestu, a zlate ribice nikakor nisem mogel ujeti. Prijel pa sem že ščuko, ki je tehtala skoraj dvajset kilogramov.«

Da ribice ni ujel in pojedel »pozoj«?

O k r o g Džileka kroži še ena zanimiva legenda, in sicer da je nekoč živel v vodi tudi zmaj, ki so mu domačini rekli »pozoj«.

»Še moja mati mi je ob kakšnem velikem viharju večkrat dejala: No, zdaj gre spet »pozoj« iz Džileka. Glejte, kako je grmovje strgano na tistem mestu, kjer je šel ven »pozoj!« Kot otroci smo to verjeli. Kasneje sem ugotovil, da je veje lomil veter. Zdaj se česa takega že dolgo ni pripetilo.«

Kaj pa, če je res živel kdaj v tem jezeru tudi zmaj, ki je pojedel zlato ribico, potem pa skupaj z njo odplaval v morje?

»Ha, ha, ha ... tudi to bi se lahko zgodilo!«

Bil je le neznanec, ki se je utapljal

Med nenavadnimi dogodki, ki jih je Ciril doživel v zvezi z Džilekom, se še dobro spominja nekega zimskega popoldneva, ko so imeli doma koline. Naenkrat so zaslišali kričanje, ki je prihajalo iz vode. Kaj če je »pozoj« koga ujel? Takoj so stekli k vodi in zagledali utapljaljočega se človeka ter ga potegnili iz vode. Bilo je tako mrzlo, da so oblačila na njem kmalu zamrznila. Odnegli so ga domov, strgali z njega ledeno obleko in ga s snegom drgnili tako dolgo, da je prišel k sebi. Povedal je, da je doma iz Lipovec in da ne ve, kako je padel v vodo. Zjutraj je odšel in ga več ni bilo nazaj. Niti oblačil, ki so mu jih posodili, da se je lahko preoblekel, ni vrnil.

Nekoč so hodili tudi »džileri«

Nenavadna je tudi pripoved o »džilerih«, ki so hodili po poljih in travnikih na drugi strani od Hotiškega jezera – predvsem po Trebešu in na žižkovskih senožetih.

»Starejši ljudje so nas večkrat klicali: Pridite, otroci, da boste videli, kako spet hodi »džiler!« Tako so namreč rekli ljudem, ki so merili, besede geometer niso poznali. »Džiler« so rekli tistim, ki so kaj krivo izmerili, in ko so umrli, so morali za kazen ponoči popravljati meje. Videti so bili kot ognjena prikazen. Mej nikoli niso zravnali, saj so to delali le zaradi kazni. Rečeno nam je bilo, da ne smemo žvižgati, ker pride potem žareča prikazen k nam. In včasih se je v resnici videlo v daljavi nekaj žarečega. Tudi na lastne oči sem videl. Kaj je bilo v resnici, ne vem. Mogoče so bili res samo trhli vrbovi panji, ki se ponoči svetijo. Včasih pa so nas starejši tudi s čim strašili.«

Ko je Ciril odrasel, pa se je tudi sam včasih pridružil »džilerom«. Navado so imeli, da so ladjo pokrili z belim prtom, notri pa so imeli votle buče, v katerih so gorele sveče. Tako so se počasi zibali po vodi. Če se je pripeljal kdo s kolesom mimo, se je zelo prestrašil.

»Nekateri so kar odvrgli kolo in zbežali.«

Besedilo in foto: JOŽE GRAJ

»Džileri« so strašili tudi tako.

Sveta Rozalija z ZP 2

Petišovci, opomin in spomin neke industrije

Tla pod vasjo prepredena z več deset kilometrov cevi

Še petdeset let po petišovskem naftnem čudežu priča več kot sto opuščeni in nekaj aktivnih vrtin v vasi in okoliških poljih o obdobju, ko je tukajšnje prebivalstvo žrtvovalo na oltarju domovinskih interesov – sicer ne prostovoljno – svoje domove in se razselilo po vsej krajini. Železne cevi v obliki križa nad površino in gosta mreža cevovodov v zemlji so opomin in spomin na roparsko gospodarstvo, ko so vso vas prepredli s cevmi, ki se še dandanes skrivajo v tleh in onesnažujejo podtalnico. Po mnenju skrajnih naravovarstvenikov leži vas na ekološki bombi.

Sredstva obveščanja se navadno razpišemo o takih in drugačnih krizah med podjetjema Nafta Lendava in Petrol ali državo, a malo ali skoraj nič se ne ve o ceni, ki jo danes Petišovci plačujejo zaradi belega rudarstva in naftne industrije.

Pred šestdesetimi leti so Petišovci postali pojem za izredno kakovostno, če že ne najboljšo nafto v takratni Jugoslaviji. V bazenu s fosilno strateško tekočino, ki sega od Medžimurja do Madžarske, so začeli črpati nafto Nemci, in sicer s tremi stolpi, po vojni pa jo je črpala jugoslovanska naftna industrija. Danes pa zaradi nestrokovnega in lakomnega črpanja v petdesetih letih petišovsko polje ekonomsko ni več zanimivo, čeprav načrpa lendavska rafinerija za svoje potrebe letno še približno sto tisoč ton surove nafte.

Štefan Marton in Ferenc Simonka sta začela pri vrtanju na petišovskem polju. Njuna zgodba bi se lahko ujemala še z marsikatero usodo vrstnikov iz začetka petdesetih let, ki so iskali po vrnitvi iz vojske po celem Prekmurju razseljene svojce, toda sreča v nesreči je bila, da so se lahko zaposlili v Nafti, kjer jih je večina dočkala kar dobre pokojnine. Marton, ki na stare dni rad vrtnari, in njegov sosed nam zaupata, da bi rada odkupila zemljišče, kjer so lani sanirali opuščeno vrtino. Vrtine so namreč na zemljišču, ki je last Nafta, in podjetje ga je dolžno vzdrževati, za kar pa nima sredstev. Marton rad poudari, da je pod njegovo hišo topla voda, ki ima na površini 65 stopinj Celzija.

Vaščani največkrat sami pokosijo plevele ob saniranih in opuščeni vrtinah, kot da bi hoteli omiliti travme izseljevanja 1948. leta. Rozalija Rituper se spominja, kako so ljudi in njihovo premoženje naložili na tovarnjake in jih razvažali po

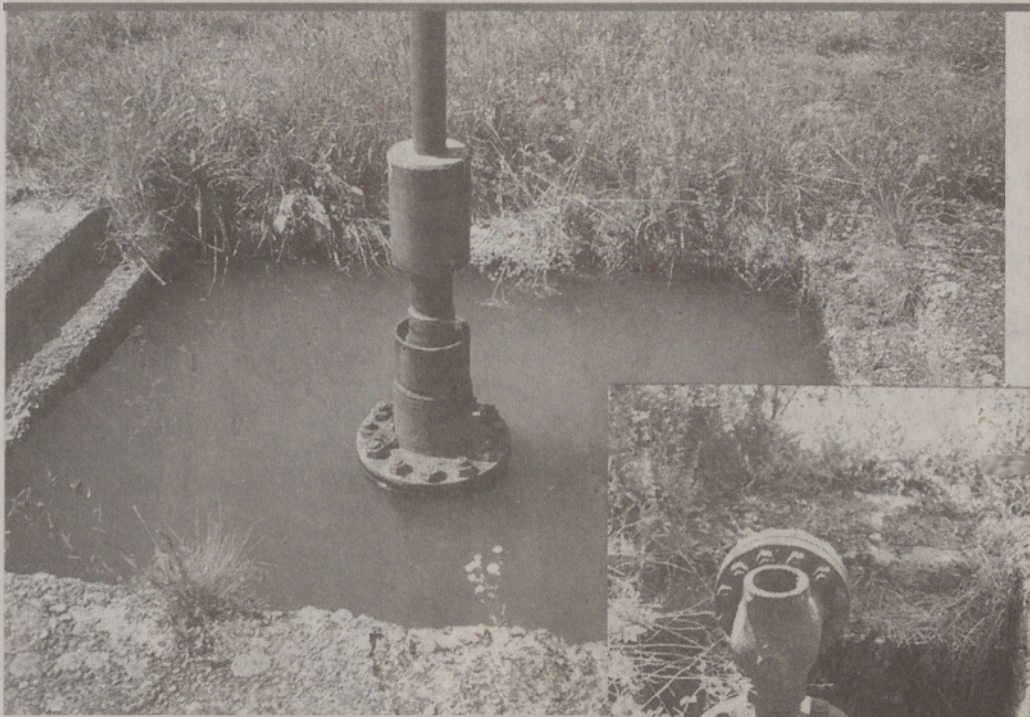
Prekmurju. Oni so imeli srečo, saj jim je boter iz bližnje Čentibe ponudil streho. Druge so odpeljali celo do Petanjec, jih tam odložili in so se več dni peš vračali domov.

To je le ena od več sto zgodb, ki še danes močno bremenijo starejšo generacijo. Mladi imajo druge, predvsem ekološke probleme. Geza Gömbös, ki je od zadnjih volitev na čelu krajevne skupnosti, meni, da je trenutno največji problem potok Kopica, v katerega odteka voda iz čistilne naprave v Nafti. Ta nekoč živi potok z bogatim rastlinjem in živalstvom je pred tridesetimi leti veljal za krvno žilo vasi, danes pa, odkar se v njega steka prečiščena voda iz Nafta in Leka, je smrdeča kloaka, kjer domujejo le redke čudne žabe. Življenje ljudi ob potoku pa je pravi pekel. Peticije občinskemu organom niso zalegle in tako jim preostane le še ministrstvo za okolje in prostor.

Morda jim bo sreča naklonjena, kot je bila Nafti, ko so po katastrofalni erupciji plina iz opuščene vrtine v sosednji Madžarski dosegli, da se je vlada zganila in odobrila ustrezna sredstva za saniranje opuščeni naftnih in plinskih vrtin. Te v globini treh metrov neprepustno zap-

Rozalija Rituper je z možem ponovno zgradila dom na ruševinah svoje rojstne hiše.

Opuščena vrtina z vodo, globoko tudi do dveh metrov, je nevarna ljudem in živalim.

Takih in podobnih opuščenih naftnih in plinskih vrtin je v Petišovcih in na okoliških poljih več kot sto.

rejo, odstranijo ves beton iz okolice in sanirajo jame. Po besedah inženirja Marijana Kraljiča iz Nafte, odgovornega za sanacije, so do zdaj v vasi uredili že skoraj vse najbolj kritične opuščene vrtine, v naslednjih dese-

Ne le zaradi erupcije, ampak tudi zaradi opuščeni jam in onesnaževanja podtalnice predstavljajo vrtine veliko nevarnost. V vasi skoraj ni vodnjaka, po katerem ne bi plavali naftni ter rjasti madeži in, kot nam je povedala Terezija Horvath, ta voda ni primerna niti za zalivanje. O tem smo se prepričali tudi na drugem koncu vasi pri Gizelli Grdič, kjer so stoletni družinski vodnjak ohranili le v spomin na očeta. Danes je pokrit z

Ferenc Simonka, upokojeni naftar, pravi, da je petišovska nafta druga najboljša na svetu, pod njegovo hišo pa je nahajališče odlične tople vode.

Čeprav živita ob smrdeči Kopici, Nafti marsikaj odpuščata, saj je Ferenc Simonka, ko je pred štiridesetimi leti delal na filovski vrtini, spoznal svojo bodočo ženo. Njej je mati dejala: »Dekla, toga zemi, ta ma lederne punčule, ta pri Nafti dobro služi.«

tih letih pa bodo z državnim denarjem sanirali še skoraj dvesto vrtin od Pinc do Ptuja. Po anekdoti je v zlatih časih naftnega booma glavni geolog mesto vrtnanja odredil tako, da je vrgel svojo kapo, in kamor je padla, tam so postavili stolp.

»Po petišovskem polju je vrtalo naenkrat tudi po enajst garnitur,« nam v značilnem naftarskem jeziku razloži Ferenc Simonka in dodaja, da so zaradi prelomnih slojev pogosto vrtali tudi poševno, to pomeni, da je dno 1500-1700 metrov globoke vrtine tudi po tristo metrov oddaljeno od ustja, te pa so skoraj na vsakih dvesto metrov po petišovcih in okoliških poljih.

deskami in okrašen z rožami, a vseeno vzbujajo grenak občutek.

Čeprav je vas s pomočjo Nafte sorazmerno hitro dobila vodovod, asfaltne poti, termalno kopališče in tudi skoraj vsaka družina delo, predrago plačujejo lakomno črpanje nafte, ko so zaradi težnje, da bi pridobili čim več surovine, v vrtine tlačili plin ter vodo in globoko kontaminirali tla pod vasjo, ki jo danes tare še problem opuščene in zasutega smetišča, kamor je v bližnji preteklosti okoliška industrija odlagala tudi kemikalije. Tu je še problem gramoznic in obmejnosti, da o načrtovani avtocesti sploh ne govorimo. Tako se postavlja tudi vprašanje, kaj početi z geotermalno vodo ...

V Petišovcih bi radi s preostalo rudarsko opremo opremili naftni muzej v spomin na polstoletno zgodovino industrije, a mladi v vasi pravijo, da še lahko počakajo, saj bodo posledice vidne in občutne vsaj še naslednjih dvajset let. Danes še nihče ne ve, kakšna bo kakovost življenja v domovih, ki so zgrajeni na ceveh, po katerih sta se nekoč pretakala nafta in plin. Vsa odgovornost ne more obležati na ramenih Nafte, ki je sicer dolgo veljala za paradnega konja države, zdaj pa je pastorek Slovenije. Lahko pa bi bila prva naloga za novo vlado.

Ella PIVAR

Mesec manj kot štiri leta je bila Barbara Gunčar direktorica Zdravilišča Radenci. Kljub kratkemu direktorovanju je zdravilišču zapustila viden pečat. Na novo funkcijo direktorice Slovenske nacionalne turistične organizacije odhaja sicer obremenjena s tremi srci, vendar zadovoljna s svojim začasnim delom v Pomurju.

Prinesla samozavest, odhaja z nostalgijo

»Če danes premišljujem o času, ki sem ga prebila v Radencih, zdi se mi zelo kratek, kot da sem prišla včeraj. Spremlja me paleta dogodkov, občutkov, spominov, medsebojnih odnosov, ki si jih še nisem uredila. V tem trenutku mi je težko reči, kako je bilo.«

Barbara Gunčar je prišla v Radence z Bleda, kjer je vodila hotel Ribno, ki si je pridobil prvi med slovenskimi hoteli certifikat kakovosti. Polna idej, zagnana, kot je, je prišla v zdravilišče, ki je s svojo ponudbo v tistem času stagniralo.

»Ko sem povedala, kam odhajam, so se vsi zgrozili. Zakaj tako daleč, zakaj tja, kjer je potrebno ogromno narediti? Vendar, jaz vedno pravim, da je potrebno iti tja, kjer se da dosti narediti. Zame je to izziv, konkretno v Radencih sem videla ogromne neizkoriščene možnosti razvoja - tako zdraviliškega kot mojega osebnega. Večina ljudi dela obratno, raje odhaja tja, kjer je vse super, kjer ni izzivov.«

Precej poguma je bilo potrebno, da je odšla od doma, pustila družino in se spopadla z neznanim.

»Ko sem se odločala za Radence, še nisem vedela, da je stvar tako zapletena. Sin v najstniških letih ni hotel zapustiti svojega okolja in prijateljev, tako sem odšla sama z obljubami, da bodo zanj skrbeli mož in starši. Tako je tudi bilo, vendar, saj veste ... Po drugi strani pa vem, če bi bila družina z mano, se moja zgodba ne bi razvijala tako, kot se je. Svoje zasebne stvari sem namreč pustila na Gorenjskem in se stoodstotno posvetila firmi in njenemu razvoju. V določenih stvareh sem zaradi tega reagirala drugače kot bi sicer, nisem bila obremenjena z okoljem, kar je seveda prednost.«

Radenci so zdravilišče s stoletno tradicijo. Dolgo časa je bilo paradni konj slovenskega zdraviliškega turizma, zadnja desetletja pa je v svojem razvoju stagniralo.

Zdi se, kot da je bilo obremenjeno s hipoteko manjvrednosti in nesamozavesti, ki se je zrcalila v razvoju in delu zaposlenih.

»To je bil tudi moj prvi občutek, ko sem prišla. Ljudje so se počutili manjvredne, kot tisti, ki jih nekdo vzdržuje. In to ni bilo dobro, saj brez zdrave samozavesti, občutka, da si dober, da te

nekdo potrebuje, ni razvoja. Res je sicer, da je Radenska družba Tri srca tista, ki prinaša največ, res pa je tudi, da sta obe družbi povezani, da tudi zdravilišče posledično prispeva k dobičku in promociji mineralnih voda. Z argumenti sem skušala to preseči, delno sem uspela, delno ne. Štiri leta so res premalo, da se preseže tisto, kar so ljudje občutili že desetletja.«

Barbara Gunčar je menedžerka, ki se zaveda, da je poslovni uspeh veliko odvisen od timskega dela. V zdravilišču je okrog sebe zbrala skupino izobraženih, podjetnih in pridnih ljudi.

»Ker nisem bila obremenjena z okoljem, poznanstvi ..., sem sodelavce izbirala izključno po strokovnosti. Če se obrnem nazaj, vidim, da sem izbirala dobro, naredili so več, kot sem pričakovala in kot je bilo dogovorjeno. Priznati pa moram, da so bili moji najožji sodelavci v glavnem ženske. Nisem izbirala po spolu, tako se je pač zgodilo. Morda zaradi tega, ker ni bilo moških strokovnjakov, ali pa tudi zaradi tega, ker moški neradi delajo pod žensko vlado. Sama sem ponosna, da sem bila prva ženska, ki je vodila to zdravilišče. Nekako pa se mi zdi, da ga ne bi, če bi bilo v boljšem položaju.«

Vsak odhod z vodilnega položaja je vedno spremljan s komentarji, ocenami - pozitivnimi in negativnimi. Barbari se očita, da je v zdravilišču preveč zapravljala, po drugi strani pa se jo hvali,

da bo imelo zdravilišče najboljše turistično letino doslej.

»Dejstvo je, da je letošnja bera plod dela štirih let. Naredili smo marsikaj, veliko se investiralo, naučili smo se racionalno načrtovati in zaposlovati, predvidevati stroške in situacije. Saj poznamo ekonomijo - najprej je treba vlagati, šele potem lahko pričakuješ rezultate. Razvoj pač zahteva svoje, dražje je, če puščaš, da stvari propadajo. Je pa res, da me kritika vedno prizadene, posebno tista, izrečena na pamet, brez utemeljitve. Nikoli me ni utrudilo delo, pa čeprav je trajalo veliko dlje, kot je »normalen« delavnik, nikoli važnja ali stresne situacije, utruja me kritika brez osnove. Sicer pa, nikoli ne moremo biti vsem všeč.«

Štiri leta v življenju pomenijo veliko, čeprav se zdi, da so trenutek.

Čas pušča sledove, spreminja ljudi in odnose. Vsak od nas nosi s seboj svojo zgodbo.

»Danes sem še vedno zelo čustveno navezana na Radence. Predvsem zaradi ljudi, kako so sprejeli mene in kako sprejemajo druge. V tej pokrajini nimaš nikoli občutka, da si odveč, da nisi dobrodošel. Iz prejšnjih okolij tega nisem vajena. Zato mi je ta konec Slovenije tako zanimiv in mislim, da so ljudje pustili na meni največji pečat. Nikoli si nisem mislila, da sem tako čustvena. Tega ste me naučili vi.«

R. FICKO

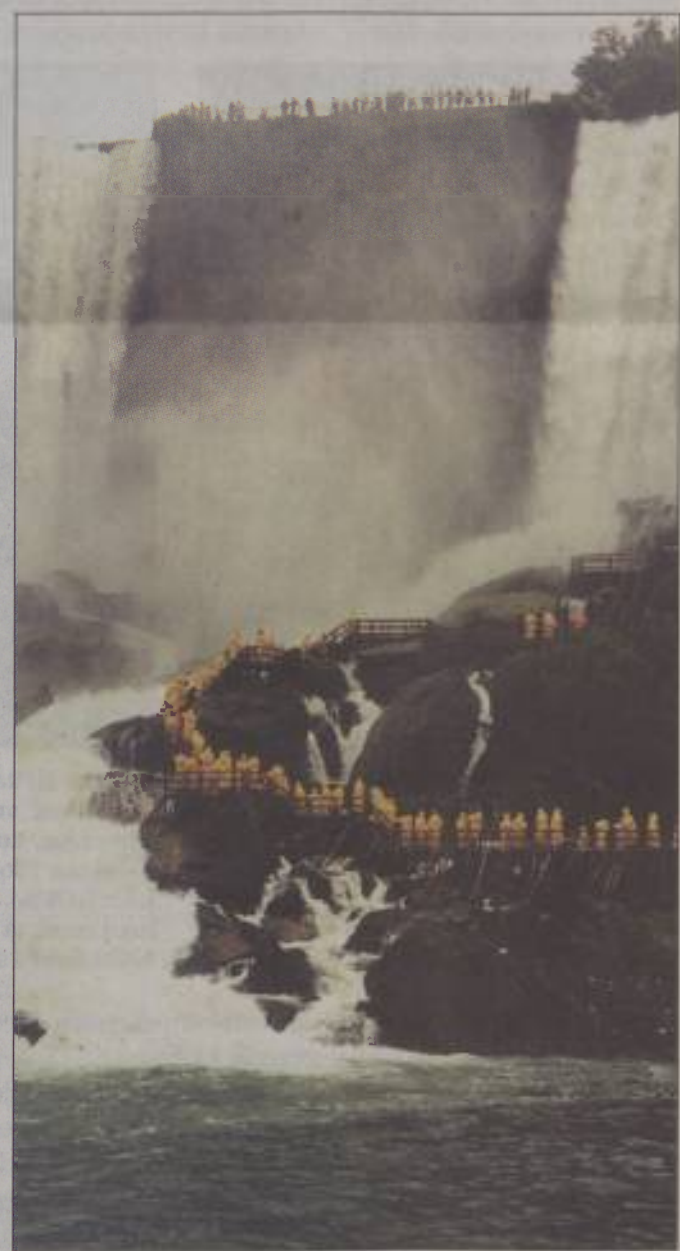
Dejan Fujs

Pomurci v deželi javorjevega listja

»Imejte lep dan,«

je še uspela zakričati stewardesa, ko smo se po skoraj osmih urah medsedežnega stiskanja od Frankfurta do Toronta s svetlobno hitrostjo poskušali zbasati mimo nje na stopnice, ki so vodile iz letala. Bili smo hvaležni njeni prijaznosti pa tudi veseli, da nas med letom ni uspela politi s pijačo, čeprav je nekaj ur nazaj visoko v oblakih svoji pomoči potrebni kolegici na drugi strani airbusa na vse kriplje vpila: »Pridem takoj, samo da neham polivati mleko po ljudeh!« In je zaprla mleko ter šla. Edino, kar je ostalo odprto tisti trenutek, sta bili njena kanadska odprtost in širina, ki jo je nato še prihodnjih deset dni čutila skupina dvainštiridesetih, ki se je v organizaciji Košarkarskega kluba Radenska Creativ odpravila v kanadski Hamilton spodbujati pomurske tekmovalce na mednarodne otroške olimpijske igre.

»Štiri kile paprike na eno perutničko«

No Ice! Brez ledu!

Od letališča v Torontu do Hamiltona je le toliko kot od Murske Sobote do Maribora. Kljub temu je tudi na tako kratkih razdaljah potrebno upoštevati, da je velikost Kanade deset milijonov kvadratnih kilometrov, da je to za Rusko federacijo druga največja država na svetu ter da ima šest časovnih pasov. Zaradi gneče, ki se je naredila ob popoldanskem odhodu zaposlenih z delovnih mest, smo namreč nekaj časa obstali v koloni in namesto v uri prispeli v Hamilton z veliko zamudo. Želodci so krulili, oči postajale podobne mlinskim kamnom, usta pa vse bolj suha. »Budapest« je pisalo nad vrati restavracije, ki nas je nahranila prvi večer. Le kdo bi si mislil, da bodo sredi Kanade postregli s piščančjim paprikašem, sarmo in pohanim. Že pri prvi večerji smo se naučili, da moraš najprej kričati »No Ice! Brez ledu!« in šele potem natakarku povedati, kaj želiš popiti.

Slovenijo poznajo po nogometu

Večina, ki je še polnila sobe v našem hotelu Hamiltonu, je bila iz francosko govorečih dežel, natančneje iz nekdanjih francoskih kolonij v Afriki. Besedo Slovenija smo morali pred njimi izgovarjati predvsem tiho. Kdarkoli so slišali, da govorimo o naši deželi, so nas začeli objemati in kričati: »Slovenija, nogomet, evropsko prvenstvo.« Če pa si se znašel z njimi v dvigalu, ki se je dvigalo in spuščalo med prtiličjem in osmim nadstropjem, si lahko le globoko zavzdihnil in se vdal v usodo. Vedno so pritisnili vse gumbe, se pripeljali do prtiličja in se nato še enkrat dvignili v višja nadstropja. Če ti je po več kot pol ure vožnje uspelo ulti iz dvigala, si bil za tisti dan rešen vseh težav.

Kraj srečanj

Veliko višje se je bilo treba peljati z dvigalom v bližnjem Torontu, kamor nas je za en dan vodila naša pot. Naš vodnik, sicer predstavnik v Kanadi živečih Slovencev Tony Horvat, nam je že po poti povedal, da je CN Tower največji stolp na svetu. Ni lepšega razgleda nad provinco Ontario, katere glavno mesto je trimilijonski Toronto, in na Ontarijsko jezero, ki je večje od Jadranskega morja, kakor z razgledne ploščati 553-metrskega velikana, ki se igra z oblaki na nebu. Oči so v daljavi uzrle tudi velike površine javorjevega gozda, liste javorja, ki je nacionalni simbol Kanade, te pa so ponujali v skoraj vsaki trgovinici v čokoladni, plastični, kovinski ali leseni izvedbi. Zraven je potrebno kupiti še steklenico javorjevega sirupa, toda o tem, da bi ga kdo uporabljal za hujšanje, kakor v Sloveniji na primer, v Kanadi še nikoli niso slišali. Tam ga največkrat uporabljajo za preliv po palačinkah. Tisti najpogumnejši so upali stopiti tudi na steklena tla CN Towera, ki zdržijo težo štirinajstih velikih podvodnih

konjev. V senci stolpa so Kanadčani postavili Sky Dome. Velika dvorana s športnim igriščem ima premično streho in prostor za 50.000 obiskovalcev. Dejstvo, da pomeni beseda Toronto v jezikih prvotnih prebivalcev »kraj srečanj«, so med našim obiskom izkoristili pripadniki ene od tamkajšnjih cerkva in za svoje zborovanje najeli Sky Dome, in sicer za en mesec.

Nosečnice na Niagari

Če je vreme jasno, se vidi s CN Towera vse do Niagarskih slapov. Veliko jih je ob obisku naravne lepote, prek katere v sekundi steče 2.250.000 litrov vode, razočaranih, ker so prepričani, da so Niagarski slapovi sredi kanadske divjine. Kanadčani poskušajo turistom prodati prav vse. Divjina in neokrnjena narava sta prikazani le na preveč približani fotografiji, namenjeni za približanje turistov. Do slapu vozijo avtobusi, nekaj metrov vstran je velika restavracija, poti so asfaltirane in betonirane, dostop je mogoč že do nekaj metrov od prepada, v katerega buči Niagara. Čez prepad se v sodu med našim obiskom ni skušal spustiti nihče, zato smo se raje odpravili na ladjo, ki vozi pod Niagarskimi slapovi. Najprej smo dobili modre dežne plašče, nato pa bili mokri kot miši. Občutek, stati pod Niagarskim slapovi in opazovati njihovo mogočnost, je nepopisen. Nekaj metrov od brega ovijejo ladjo vodne meglice, v obraz prši voda, veter napihuje dežne plašče in povzroča, da so ljudje na ladji videti kot nosečnice, ki so že krepko prek roka za rojevanje. Slapovi delijo Kanado in Združene države na dva dela. Za kanadske, v obliki podkve, pravijo, da so lepši. Američani imajo to prednost, da lahko pridejo peš do vznožja slapov. Od kanadskih obiskovalcev se ločijo po tem, da so oblečeni v rumene dežne plašče. V vsakem primeru so na koncu mokri oboji.

Užaljene dame

Naravne in zgodovinske znamenitosti so obiskali tudi pomurski športniki, vendar šele zadnji dan mladinskih športnih iger. Njihovo delo se je začelo s parado na glavni hamiltonski ulici, kjer jih je poleg nas, ki smo prišli navijati iz Slovenije, pozdravila tudi množica preostalih prebivalcev Hamiltona in obiskovalcev iz drugih držav. Sonce je ravno začelo ogrevati široke hamiltonske ulice, ko so najprej prikorakali mažoretke in kanadska »plej muzika«. Zakaj so igrali New York, New York, mi še zmeraj ni jasno, vsekakor pa so najprej salutirali glavnemu odboru otroških iger. Njegov član je tudi Sobočan Jože Vild. Nato so prišli mladi tekmovalci, za vsako ekipo pa še skupina v Kanadi živečih izseljencev, ki so se predstavili v svojih narodnih nošah in s svojimi narodnimi običaji. Ne bomo izgubljali besed o tem, da so kanadski Nemci predstavili Oktoberfest, kanadski Italijani večer ob makaronih, Jamajčani udarjali na kovinske

bobne, Škoti pa pihali v dude. Radi bi le poudarili, da so se kanadski Slovenci, ki živijo v Hamiltonu, oblekli v slovenske narodne noše, odprli »parazol«, iz zvočnikov, ki so bili postavljeni na tovarnjaku, pa so gromko donele podalpske poskočnice.

Hamilton je ponudil zatočišče slovenskim priseljencem zaradi ogromnih železarn, ki so potrebovale delovno silo. Pogled na velike industrijske komplekse je najlepši s hriba, ki se vzpenja nad Hamiltonom. Prostor je odličen tudi za skupinske fotografije in to smo Breda, Blaž, Petra, dva Ivana, Dejan, dva Edvarda, Aleš, Nika, dva Danila, Tomaž, Jožef, Radislava, Jožica, Ludvik, Marjeta, Anton, tri Majde, Franc, Aleš, Vanja, Elizabeta, Suzana, Edita, Silvija, Cvetka, Rudi, Marija, Dušan, Lilijana, Nataša, Robertino, Ingrid, Marjan, Melita, Samo, Ištvan in György hitro izkoristili in se postavili pred objektiv. S hriba se vidi tudi parkirišče, na katerem je imela med športnimi igrami vsaka država svoj šotor. Pri tem naj zapišemo le, da so kanadske natakarkice malo čudno gledale, ko so nekateri obiskovalci plačevali pijačo tako, kot se za Slovence spodobi, po »rundah«. Plačali bi jo tudi policistoma, ki sta ves dan stala pred šotorom, pa sta bila na uradni dolžnosti. Preverjala sta osebne izkaznice. V Kanadi namreč osebam, ki so mlajše od 19 let, vstop na območja, kjer točijo tudi alkohol, ni dovoljen. Pred vrati vas bodo tako prijazno poprosili za osebno izkaznico in vas napotili drugam, če ne dosegate zahtevanih let. Menda tako pravilo godi predvsem ženskam, ki so menda užaljene, če jih policist ali varnostnik ne prosi za osebni dokument, ker so mu pač videti letom primerno.

Župan v kabrioletu

Poseben način za pozdrav na paradi zbrane množice je iznašel hamiltonski župan. Najel je kabriolet bele barve, se usedel na naslonjalo sedeža in iz kabrioleta ves čas pozdravljal in mahal. Bolj strastno, kot je mahal župan, smo Slovenci navijali na tekmah. Slovenska zastava ni manjkala, poleg je bila tudi zastava občin, ki so jih zastopale ekipe. Pomurci so se prebivalcem Hamiltona in organizatorjem iger za večno vtisnili v spomin. Že v prvi številki časopisa Hamilton Spectator so o deželi ob Muri zapisali, da ima majhna pokrajina v Sloveniji kar 4500 aktivnih športnikov, ki sodelujejo v več kot 80 klubih in društvih. Dokaz za njihovo prizadevnost in trdo delo športnikov in trenerjev so tudi dobre uvrstitve slovenskih ekip na tekmovanju v Hamiltonu. Člani soboškega košarkarskega kluba Radenska Creativ so se po igrah z grško Sparto ter s kanadskimi ekipami Cornerbrook, Six Nations, Goodwill in Hamilton uvrstili na četrto mesto. Pri tem naj zapišemo, da je v košarki tekmovalo kar 16 ekip z vsega sveta. Visoko, prav tako na četrto mesto, so se uvrstili tudi lendavski nogometaši. Tekmovali so proti Goodwillu in Hamiltonu iz Kanade, proti ekipi Joure iz Nizozemske in Logrona iz Španije ter korejskemu Seoulu. Uspešni so bili tudi naši atleti, medalje pa so dosegli tudi odbojkarke, plavalne in teniške ekipe iz drugih slovenskih mest.

Banket pri Slovencih

S športniki smo se srečali tudi na banketu, ki so ga pripravili v dvorani slovenske cerkve kanadski Slovenci. Vonj goveje juhe je bil opojna omama, ki je pregnal misli na dogodke v restavracijah s hitro prehrano. V eri takih, kjer pa prodajajo samo slaščice, smo po naključju srečali tudi dve kanadski Slovenki. Ravno ko smo na glas izustili po prekmursko »Ka fse tū majol«, sta nas gospe za nami pobarali, ali smo morebiti iz Prekmurja. Beseda je dala besedo in izvedeli smo, da naši novi prijateljci prihajata iz Črenšovca, da so njuni možje doma, da mislijo, da kuhata pri štedilniku, onidve pa sta raje ubrali običajno pot in šli po pečene piščance. S piščanci je povezana tudi zgodba o perutnicah. Napis v kiosku »Hot Wings« nikakor ne pomeni, da so perutnice vroče zaradi temperature. Pomeni, da so zelo vroče začinjene. »Štiri kile paprike na eno perutničko« je komentiral eden mojih sopotnikov in se še dan potem držal za želodec.

Ko se prižge lučka, se začnite daviti

Tudi v Kanadi se ne cedita med in mleko, čeprav je to dežela, ki ima na svetu največji standard, obenem pa največ brezdomcev. Poleg tega so trenja med »Francozi« in »Angleži«, ki so bili prvi priseljenci, še vedno velika. Oba jezika, francoščina in angleščina, sta uradna, toda v največji francoski provinci Quebec so imeli že nekajkrat referendum o odcepitvi od Kanade. Pa njim ni uspelo, zato pa je bilo zanimivo poslušati stevardese na letalu, ki so nagovarjale potnike v francoščini in angleščini. Ker je letalo letelo v Frankfurt, se je ena od stevardes trudila še z nemščino. Ni lepšega, kot če nekdo zaplete besede tako, da je pomen čisto drugačen od tistega, kar je bilo mišljeno. Namesto stavka »Ko se prižge lučka, se privežite« smo na letalu slišali: »Ko se prižge lučka, se začnite daviti.« Slišali smo tudi: »Ko vzamete ročno prtljago, boste padli iz letala.« Pravilno bi seveda bilo: »Ko boste jemali ročno prtljago, pazite, da ne pade s police v letalu.« Pa je zaradi takšnih stvari polet hitreje minil, za nami pa so ostali spomini na prijetne dni in ponos na dobro uvrstitev naših športnikov. Z nami so do Frankfurta potovali tudi pomurski športniki, nato pa smo se razdelili na leta proti Ljubljani in Budimpešti. Člani soboškega kluba Radenska Creativ so gotovo že na poti razmišljali o prihodnjem tekmovanju in turnirju, ki bo 3. in 4. septembra v Murski Soboti, ko bodo v prekmursko prestolnico prispeli tudi člani ekipe Uniona Olimpije. Vi pa, če boste imeli kdaj priložnost, se v Kanado le odpravite.

Dežela vam bo odprla svoje najbolj skrite kotičke, spoznali boste tamkajšnje življenje, ugotovili, da so lososi in gorski policisti v rdeče-črnih uniformah večinoma le v trgovinah v spominki, se srečali s prijaznostjo kanadskih Slovencev, občudovali tamkajšnje podobnost Evropi in se žalostili nad vplivi bližnjih Združenih držav. Vsekakor pa boste spoznali, da je vredno potovati.

Neznani leteči predmet nad Prekmurjem

Jezuš, Jezuš – Marija se nama je prikazala!

Daniel Markoja nam je na kraju samem, torej pri Rakitah, pokazal, kje sta obstala s kolegom, ko sta zagledala (in posnela) leteči krožnik. – Foto: Š. L. S.

Vesoljci nas imajo radi! Pa ne le po pristanku NLP-ja na pšeničnem polju v Pečarovcih, ampak že veliko prej. Glasbenik Matija Horvat iz Beltincev je videl pred leti v zgodnjem jutranjem času svetleč NLP, podoben premikajoči se vlakovni kompoziciji, opozoril pa nas je tudi na travno rušo v obliki osmerokotnika, ki je bujnejše rasti kot preostala trava. Senzacionalna novica prihaja v širšo javnost (resda nekoliko pozno) iz Lipe, kjer sta dijaka kmetijske šole ne le videla NLP (in se prestrašila), ampak sta ga tudi posnela!

Vedno več je ljudi, ki verjamejo, da Zemlja ni edini naseljeni planet, ampak da je življenje tudi na drugih planetih. Na njih naj bi bili celo veliko bolj razviti kot na našem planetu. Njihova vesoljska »tehnika« je medplanetarna, naša pa je za zdaj dosegla le Luno oziroma je tja stopil človek.

»NLP je normalno neviden, ker je sestavljen iz materije iz štirih etrskih ravni – večinoma (80 odstotkov) iz materije dveh najvišjih in 20 odstotkov iz ravni tri in štiri. Našemu pogledu postanejo vidni tako, da znižajo vibracijsko razmerje teh atomov in postanejo znova nevidni, ko se vrnejo na svojo normalno frekvenco. Ves čas so tu v tisočih in celo milijonih. Pomagajo nam na mnoge načine in brez njih bi bil ta planet zares zelo mučen kraj. Za nami počistijo veliko jedrskega sevanja, ki ga spuščamo v atmosfero z jedrskimi poizkusi. Vesoljska bitja imajo »implozijske« naprave, ki nevtralizirajo to jedrsko sevanje. Brez njihove pomoči naše reke in potoki ne bi bili pitni, mi pa bi dobesedno umirali. Poleg tega bi se veliko otrok rodilo deformiranih,« povzemamo trditev svetovno znanega ufologa.

Nismo torej sami. In dobro je, da nismo. Zelo spodbudna pa je tudi trditev, da ni sovražnih NLP-jev.

»Sovražni NLP-ji ne obstajajo. Pojav neznanih letečih predmetov je rezultat medplanetarnega sodelovanja in je popolnoma miroljuben in dobrodejen. To sodelovanje se seveda dogaja med našo ezoterično hierarhijo in drugimi planeti. Nikoli se ne pojavi NLP zato, da bi prestrašil ljudi.«

Daniel Markoja in Jernej Kociper iz Lipe sta ne le videla, ampak tudi posnela NLP

»Sovaščana sva in prava prijatelja že iz osnovne šole. »Pajdašila« sva tudi, ko sva hodila v kmetijsko šolo pa tudi tedaj, ko sva bila prosta. Že dolgo imam fotoaparata, s katerim ne fotografiram le ljudi, ampak tudi naravo. Bilo je nekega dne proti koncu oktobra 1996. Z Jernejem sva odšla v nekaj sto metrov oddaljen gozd, ki mu pravimo Rakite, da bi morda posnel kak zanimiv prizor iz narave, na primer iz živalskega sveta, saj so tam blizu spuščali v naravo fazane ...«

na sprožilec aparata. Še pravi čas, kajti kmalu zatem je NLP izginil. Preprosto: ni ga bilo več.«

Daniel Markoja in Jernej Kociper sta bila 1996. leta, ko sta videla NLP oziroma »leteči krožnik«, stara 18 let. Torej polnoletna. Ker pa sta videla nenavadno prikazen na nebu, sta se, četudi sta se imela prej za »junaka«, dodobra prestrašila in kolikor so ju nesle noge, sta drvela k Markojevim. Nič nista povedala, kaj se jima je zgodilo. Domači so pomislili, da sta jo popihala pred lovskim čuvajem. Ko sta malo prišla k sebi, sta se dogovorila, da ostane NLP njuna skrivnost.

»Tako in tako nama ne bi nihče verjel,« je še zdaj prepričan Daniel, ki pa filma ni dal takoj razviti, saj je bilo na njem le nekaj posnetkov, pač pa je počakal, da so posneli film do konca. Nazadnje se je na filmu znašel oče, ki je praznoval obletnico šolanja, in potem – šest mesecev po videnju NLP – so dali narediti fotografije. Na eni je bilo drevje, med njim nebo in na njem »krožnik«. Tedaj sta fanta pač morala priznati, da gre za posnetek oktobrskega videnja NLP. In tedaj se jima ni nihče več smejal, ampak so ljudje na podlagi tega dokaza verjeli (in verjamejo), da sta imela fanta posebno srečo, ker sta videla, kar je običajno nevidno.

»Ali NLP-ji izberejo ljudi, katerim se prikažejo, glede na žarek njihove osebnosti ali kako drugače?« so vprašali ufologa.

»Kot sam razumem: ne. Do tega pride včasih zaradi nekega višjega cilja, pogosto pa je to relativno naključno, vendar mora biti oseba odprta in ne preveč prestrašena. Nikoli ni njihov namen prestrašiti ljudi. NLP-ji (in njihovi potniki) so sestavljeni iz etrske in ne iz trdne fizične materije. Njihova fizična pojavnost, kot jo zaznamo mi, je samo začasen fenomen.«

Da, fenomen, pojav, ki pa za naše kraje postaja vse bolj »vsakdanost«. In če morda tudi ti, dragi bralec, ugledaš vesoljsko »vozilo«, se nikar ne prestraši, ampak bodi srečen, ker si videl nekaj, česar drugi ne vidijo.

ŠTEFAN L. SOBOČAN

Neznani leteči predmet, ki sta ga oktobra 1996. leta videla fanta iz Lipe. – Foto: Daniel Markoja

NLP med Lipo in Gančani

Glasbenik Matija Horvat je videl NLP navsezgodaj 30. novembra 1989. leta, v Pečarovcih pa je NLP pristal v prvih urah 18. julija 2000. Nekje vmes med temi leti – oktobra 1996. leta – pa sta NLP videla dijaka kmetijske šole Daniel Markoja in Jernej Kociper, oba iz Lipe. Kar nekaj mesecev nista govorila o tem ne staršem ne kolegom, saj, kot zdaj pravita, jima ne bi verjeli. Medtem pa se je odnos ljudi do NLP-jev spremenil, saj jih vedno več verjame, da vesoljci so.

Tako je pripovedoval Daniel Markoja. Enako je še prej povedal njegov oče. Zagotovo bi tako dejal tudi Jernej, ki pa je bil ob našem obisku v službi.

»Jezuš, Jezuš – Marija se nama je prikazala!«

To so besede, ki jih je (po Danielovem pripovedovanju) na kraju dogodka izrekel Jernej.

»Oba sva se zelo prestrašila, ko sva hkrati in za kakih deset sekund zagledala na nebu v smeri Gančan NLP. Najprej sva pomislila, da se nama je prikazala Marija. Jaz sem brž pritisnil

Po petih dneh pridnega dela so z njiv pospravili 10 tisoč bal slame

Nekoč v času žetve, ko so kmetje pšenico želi še ročno, s kosami, in doma mlatili z mlatilnicami, so na dvoriščih kmetij nastajale velike kopice slame. Slama je prišla iz mlatilnice na tla in so jo pridne ženice vlačile do kopice, kjer so jo možje zlagali v kopice, čim lepše, da se ob velikem naliwu ni namočila. Na koncu, ko je bilo delo opravljeno, so kopici naredili lep vrh in čezenj dali dva lesna droga (povezana), ki sta slamo varovala ob močnih vetrovih.

Sčasoma so kmetje »oslice« opustili, saj je prišel čas, ko so mlatilnice zamenjali kombajni, ki so pšenico poželi na polju, in kmetje so slamo lažje spravljali domov, saj so kombajni že delali bale. To bale so potem spravljali v lope, kjer so bile zaščitene pred dežjem in snegom. Danes ne vidimo več toliko kopic slame kot nekoč, saj se živinoreja opušča. Redki kmetje pa imajo slamo shranjeno pod streho.

Na kmetiji pri Gjerkeševih v Lipi, kjer redijo krave molznice in pitance, so se letos odločili, da bodo ta stari običaj obudili, in so slamo zložili kar na njivi,

Bo prišla kopica slame pri Gjerkeševih v Lipi v Guinnessovo knjigo rekordov?

nedaleč od kmetije. Ker pa je kmetija velika, s pšenico so zasejali 65 hektarjev njiv, so dobili veliko slame, ki so jo zložili v »oslico«. Tako je po petih dneh pridnega dela nastala kopica slame, velikosti 30 krat 8 metrov, in v njej je zloženih v piramido 10 tisoč pšeničnih in rženih bal. Pretežni del slame bodo čez leto namenili za nastilj kravam molznicam, če pa bo primanjkovalo krme za živino (zaradi letošnje velike suše), jo bodo primešali koruzni in travni silaži.

Ker je šlo za veliko delo, so jim na pomoč priskočili sorodniki in prijatelji. Tako so poleg domačih največ pomagali pri delu Štefan in Marija Kelenc iz Velike Polane ter Franc Zver, Štefan Henzlin, Roman Zadravec in Simon Jerebic iz Lipe. Najmanjša udeleženca pri zlaganju sta bila Tilen Tratnjek in Jernej Zver iz Lipe, ki imata komaj 12 let.

Gre za posebnost v vasi, kajti tovrstnih kopic slame na podeželju ni več videti. Ker gre za veliko količino slame, bo morda ta kopica prišla v Guinnessovo knjigo rekordov.

Jože Žerdin

Kje je templarski zaklad?

Leta 1118 je prišla deveterica »bogaboječih« vitezov z nekim Hugom de Peinom v Jeruzalem, da bi se poklonili komaj kronanemu Baldvinu II. Ob tej priložnosti so monarhu izrekli željo, da bi skrbeli za varnost vernikov, ki so romali po cesti od Jaffe do Jeruzalema. Boldvinu je bil predlog všeč. Dodelil jim je del svoje palače, ki je bila zgrajena na mestu, kjer je nekoč stal Salomonov tempelj. Tudi menihi, ki so čuvali Sveti grob, so vitezom podarili delček svoje posesti. Pred jeruzalemskim patriarhom Zermonom de Pickignijem so se zaobljubili, da bodo siromašni, pošteni in poslušni. Naselili so se v palači na mestu, kjer je nekoč stal tempelj, in si nadeli naziv siromašni vitezi Kristusa in Salomonovega hrama, čez čas pa ga poenostavili v viteze hramovnike (templarje). Takšen je bil začetek templarskega reda.

Bankirji, agenti ...

S tem pa se je tudi končala zgodba o devetih siromašnih vitezi, ki so morali biti zaradi danih obljub skrajno siromašni in ponižni. Kmalu po naselitvi so se številčno povečali, zaradi navedenih vrlin pa so postali izredno priljubljeni. Ta priljubljenost je vplivala na to, da so začeli dobivati darila. Najprej so prejeli le majhna darila, pozneje pa so jih z njimi kar zasipavali, tako da so na koncu postali - prebogati. Naj dodamo, da je štel konec 13. stoletja red hramovnikov več kot 15000 vitezov. Kako bogati so bili, govori podatek, da so imeli v posesti več kot 9000 dvorcev po vsej Evropi in Mali Aziji. Poleg številnih bogatih bančnih računov so njihovo bogastvo sestavljali tudi drago kamenje in zlatina. Po današnjih ocenah naj bi bilo takratno bogastvo

vredno več kot 8 milijard mark.

Ob vsem tem so templarji upravljali tudi številne ustanove, podobne današnjim bankam, ki so poleg tega izdajale priznanice o lastništvu denarja (hranilne knjižice) ali vrednostnih papirjev. Te priznanice so takratni trgovci potrebovali, da so se tako izognili materialni škodi, če bi jih napadli razbojniki. Toda v Sveti deželi so se templarji ukvarjali tudi z drugimi stvarmi: imeli so svojo konjenico, gradili so cerkve, mostove in trdnjave. Uvajali so pošto službo in celo obveščevalno službo, da so lahko nadzorovali sovražnike krščanske vere. Pozneje so vse te dejavnosti prenesli tudi v Evropo in so imele pomemben delež pri razvoju takratne trgovine in celotne družbe. Toda usoda je hotela, da takšno blagostanje ni trajalo dolgo. Celotna templarska organizacija je prenehala obstajati 13. novembra 1307. leta. Takrat so po ukazu papeža Klementa in francoskega kralja Filipa zaprli vse viteze templarskega reda.

Mogočni templarski red je bil osnovan 1118. leta, da bi varoval romarje, ki so obiskovali Sveto deželo. V dveh stoletjih se je razširil po vsej Evropi in v tem času nabral neverjetno bogastvo.

Ustanovitelji reda so bili Italijani

O templarjih se mnogo ve in mnogo je o njih napisano, veliko tudi neresničnega, kajti francoska verzija o templarjih, v Franciji je bilo o njih največ napisano, ni ustrezala resnici. Znano je, da je red ustanovil Francoz Hugo de Peine. Francoski zgodovinarji pa dobro vedo, da je bil rojen v Italiji, v Salernu, da so bili starši Italijani in da je njegovo pravo ime Hugo de Paganis. Enako velja za njegovega soborca in soustanovitelja Georga de Sen - Omera, kateremu je bilo pravo ime Godefridus de Sancto Audemardo in je bil ravno tako Italijan. Čeprav je o tem redu ogromno knjig, se ve o tistem delu, ki govori o pravilih templarskega reda, zelo malo ali sploh ničesar. In še ena skrivnost je, ki spremlja templarski red: kakšni so bili motivi rimskega papeža in francoskega kralja, da sta preganjala templarje in na koncu njihov red ukinila. Znano je sicer, da si je kralj Philip ves čas želel prilastiti njihovo bogastvo, ki se je zbiralo dvesto let. Ob tem pa je pomembno tudi to, da je templarski red obilno pomagal francoski kroni. Sicer ne z denarjem, temveč s krediti. Posojila pa je seveda potrebno vrniti. Tu pa že nastane problem. V tistem času je bila francoska blagajna osiromašena in niti pomisliti ni bilo mogoče, da bi se posojilo lahko vrnilo. Tako se je francoski kralj domislil, da lahko s pomočjo papeža, ki je bil lutka v njegovih rokah, ubije dve muhi na en mah: ne samo, da ne bo vrnil kreditov, polastil se bo lahko celotnega bogastva templarjev ... (nadaljevanje prihodnjic)

Od 31. avgusta do 28. septembra

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96 leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Neka oseba vam ni ravno všeč, morda vam gre celo na živce, po drugi strani pa čutite, da je enostavno ne morete odsloviti, in zato z njo ohranjate stike, ki so celo nekaj več kot navadno poznanstvo. Pot se bo začela ali končala. Preverite papirje in zapise ter izgovorjeno in nato ukrepajte. Po 22. bodo zadeve jasnejše. Mogoč napredek, vendar zahteva dodatne napore in prilagodljivost.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

Še malo, pa bo mera polna! Na to bodite pripravljene že danes. Ugodno obdobje za premoženje in ljubezen, manj za poslovne aktivnosti. Prihaja Saturn, ki bo prinesel luč resnice. Potrebno bo pogledati vase ali se iskreno pogovoriti. Ne čakajte, ampak razrešite ljubosumje in sumničenje v domu ali v zakonski zvezi, ki ne vodite nikamor! Prijeten dogodek bo vplival, da boste pozabili.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Izkušnje in znanje gor ali dol, vse pa tudi ne veste bolje od drugih. Po 6. lahko začnete aktivnosti, ki ste jih že dolgo načrtovali in imajo možnost, da se bodo uspešno končale. Na obljube se ne zanašajte, računajte le na lastne sile. Po 21. bo vaše življenje živahnejše. Kontakti bodo potekali v vaše zadovoljstvo. Za študente, za tiste, ki iščejo delo, in za neodvisne poklice se začenjajo lepši časi.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Uspešno posredovanje in originalne rešitve v vašem okolju vas bodo prepričale, da še niste pokazali vsega, kar znate. Po drugi strani so mogoči v vašem delovnem okolju nesporazumi. Novo delo bo zahtevalo veliko energije in ustvarjalnosti. V pogovoru bodite iskreni in sproščeni, čeprav bo položaj zahteval nekaj drugega. Zadeve s čustvi in lastnino se bodo nekoliko poenostavile. Dobra nedelja.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Uspes se bo prikazal tam, kjer to najmanj pričakujete, vendar bo nevoščljivost zmanjšala zadovoljstvo. Prihaja dinamično obdobje s številnimi priložnostmi. Okrog 13. prepir ali nepravilna reakcija, negotovost, napetost, živčnost. Pozneje sprostitev z zanimivim dogajanjem. V neki družbi boste blesteli z domisljicami. To bo se bo čez čas končalo z novim, zanimivim poznanstvom.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

To, da ne boste čakali na druge, ampak boste kar sami ukrepali, je pravilna odločitev. Nova Luna bo prinesla srečo in ljubezen, za otroke nekaj dobrega. Ne dajte povoda, da bi bil partner ljubosumen. Srečna okoliščina bo pripomogla, da se finančno nekoliko opomorete. Venera bo vplivala na skoraj idilično razpoloženje. Konec meseca se bo pojavila utrujenost. Družina, zdravje, akcija, denar.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Iskrenost lahko prizadene, zato premislite, ali ni včasih bolje biti tiho. Sprememba v energiji: če je bila velika, bo padla, in obratno. Dobra prijateljeva gesta vam bo pomagala iz zagate. Nestrpnost do partnerja ne bo prinesla nič dobrega. Kmalu dobra novica ali sporočilo. Če nimate dovolj visokih ciljev, bo po 10. Merkur pomagal z navdihom, da si jih zastavite. Konflikt, radodarnost, pot, dober konec.

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Dobro delo bo najmanj dvakrat poplačano. Dinamično in naporno obdobje bo po svoje prijetno, saj bo dajalo videz pustolovščine. V sredini tedna se bo pojavil napet dan, ki pa bo ob koncu tedna že pozabljen. Izrečene besede se bodo dale razlagati na dva načina. Z okoljem boste dobro sodelovali, vendar se bo kljub vsemu potrebno nekoliko prilagoditi. Previdnost, pobuda, strast.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Nekaj več zbranosti v pomembnem trenutku ne bo odveč. Mogoče razočaranje ali občutek osamljenosti, ki bo pripeljal do tega, da naredite kakšno napako. Prva dekada ugodna za fizično delo, za ljubezen pa si vzemite čas po 15. Stvari se bodo uredile, če se boste odzivali premišljeno in če boste potrpežljivi. Proti koncu meseca ne računajte na druge, sami se boste morali postaviti zase.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Pretirana nezaupljivost ne more koristiti, poleg tega pa se enkrat morate začeti zavedati, da imamo vsi napake. Trenutno ni ovir, ki bi preprečevale realizacijo vaših idej, tudi zato, ker ste trenutno nabiti z energijo. Če se ukvarjate z dvomljivimi posli, bodite izredno pozorni na ljudi okrog sebe. Novo poznanstvo bo povzročilo številne spremembe. Malo več gibanja ne bo škodilo.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Bližnjega vzemite resno, sicer se lahko zgodi, da se bo nekoč on posmehoval vam. Prihaja čas za akcijo. Ljubezni trenutno ne kaže najbolje. Potrpljenje je božja mast. Ničesar ne počnite na silo, raje nekoliko počakajte! Spletke v okolju vam bodo šle na živce, kakšne večje škode pa ne bo. Od osebe, ki vam veliko pomeni, pričakujete več, kot vam lahko da. Neprijetno situacijo boste razrešili na enostaven način.

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Bližnji bodo presenečeni, saj od vas česa takega ne bi pričakovali. Mogoč premik ali prihod. Stvari se bodo ugodno razvijale, vi pa pomagajte. Če je v ljubezni negotovost, naj ostane tako do konca meseca, šele potem napredite črto. Trenje in nesoglasje se bo po 15. umirilo. Novost vas bo zmedla, pozneje pa prijetno presenetila. Mogoče hiter zaslužek. Približuje se trenutek velike romantike.

Dobrodelka

Verona Feldbusch, ki nam je ostala v spominu kot voditeljica oddaje Peep show na RTL-u, se je te dni udeležila dobrodelne nogometne tekme, ki jo je organiziral na Münchenskem olimpijskem stadionu teniški as Boris Becker. Znani strokovnjaki s področja računalništva so igrali proti nemškimi medijskim zvezdam, izkupiček pa namenili slabovidnim otrokom. Od takšnih dobrodelnih prireditev imajo korist vsi.

Tako otroci, za katere je bila tekma odigrana, kot vsi igralci, ki so se zdaj pojavili v medijih kot dobrotniki, pa tudi organizator. Boris Becker je namreč lastnik firme BBI, ki se ukvarja s prodajo športnih rekvizitov. Medijske zvezde je oblekel s svoje drese in si tako naredil odlično in poceni reklamo.

Verona pri streljanju enajstmetrovke

Sto let kraljice matere

Večina Evropejcev se je na začetku meseca na neki način morala srečati z Elizabeto, prvo damo angleškega dvora. Proslavljanje njene stoletnice je bilo bučno, vendar dostojno, in ni ga bilo medija, ki tega ne bi objavil ali vsaj pokomentiral.

V paradi, njej v čast, ki je bila načrtovana z vojaško preciznostjo, je sodelovalo 7000 udeležencev. Med njimi so bili člani kraljevske filharmonije in drugih orkestrrov ter zborov, plesalci, jahači dirkalnih konjev in kamel ... Skratka, bilo je pisano, enkratno.

Kraljica mati se je rodila v škotski plemiški družini. Že kot punčka je bila ljubka, prijazna in nezahtevna. Ko ji je bilo dvajset let, je imela ogromno snubcev, zmagal pa je princ Albert, drugorojeni sin kralja Georga V. Pred tem ga je, kot se govori, dvakrat odbila. Govori se tudi, da je bila princesa zaljubljena v Albertovega brata Edvarda VIII., ki pa se je leta 1936 odpovedal prestolu, da bi se lahko poročil z »navadno«
Američanko Wallis Simson.

Londočani pa tudi vsi Angleži jo spoštujejo tudi zaradi izredno pogumne države med vojno. Ko so padale bombe po Londonu in Buckinghamski palači, sta se s kraljem skrivala v kleti v bunkerju ali obiskovala branitelje, Londona pa nista zapustila.

Elizabeta, ki je sicer rahlo ekscentrična, to se še vedno pozna po nekoliko nenavadnih klobukih, ki jih nosi ob vseh priložnostih, je pri svojih državljanih izredno priljubljena. Ko se jim je z balkona Buckinghamске palače zahvalila za pozornost, so številni zajokali in njeno zahvalo okrasili z burnim aplavzom.

Stara prijatelja

Na nekem sprejemu v Londonu sta se srečala Mick Jager in njegova nekdanja soproga Jerry Hall. Gledališka in filmska igralka ni videti prav nič jezna na Micka, ki jo je pred dvema letoma zapustil. Zakaj pa bi naj bi bila, saj ji bo do polnoletnosti otrok plačeval 15.000 mark na mesec. Jerry tudi drugače ni ravno uboga. Snema film, v katerem se bo med drugim pokazala taka, kot jo je rodila mama. Med snemanjem ji plačujejo 30.000 mark na teden, deležna pa bo tudi 5 odstotkov dobička pri filmu.

Dekle meseca

... je tokrat soseda, Tamara. Doma je nekje iz okolice Opatije. Pravijo, da ni flote »kanaderjev«, ki bi lahko pogasila požar, ki ga je v Kvarnerskem zalivu povzročilo naše dekle. Seveda ne gre za požar kakšnih borovih gozdičkov, ampak za ogenj, ki zagori v moški glavi, ko vidi lepoticco, kakršno gledate ta hip.

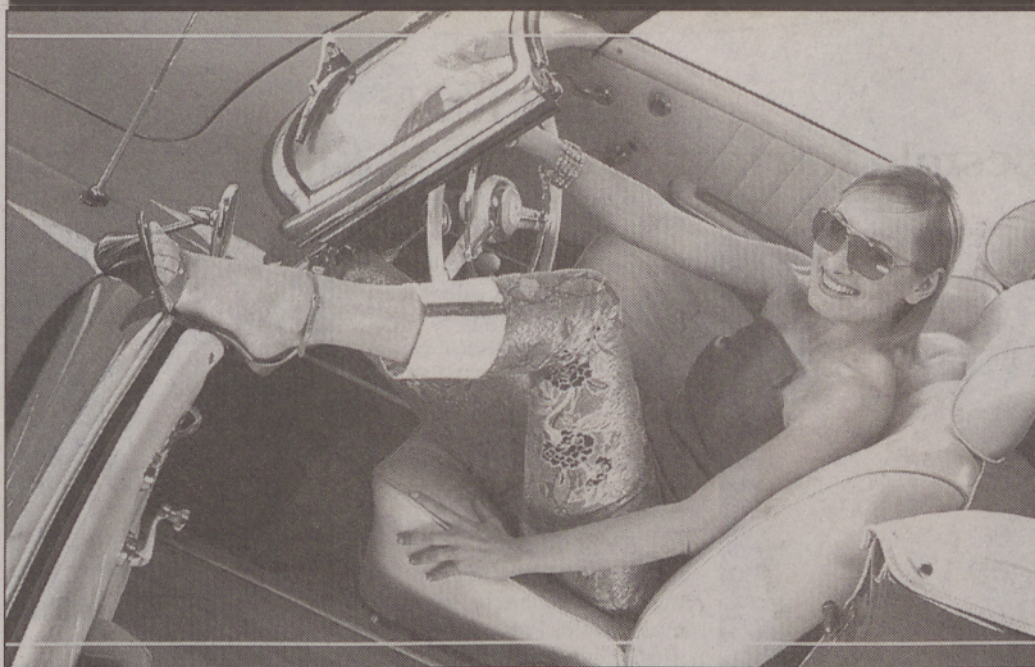
Mojster Clint

Hollywoodska legenda Clint Eastwood je pri sedemdesetih letih še vedno pravi mojster. Vse, kar si zamisli, tudi izpelje. Oni dan se je ponovno izkazal. Na premiero svojega novega filma, v katerem je glavni igralec, režiser in tudi producent, je povabil tudi svoji nekdanji ženi z otrokoma. Ves večer je posvetil svojim petim otrokom pa tudi z vsemi tremi ženskami - z dvema nekdanjima in s sedanjo - se je odlično zabaval.

Prisrčen smeh sedanje Clintove soproge Dine in nekdanje žene Frances govori, da sta si pravi prijateljici, čeprav bi lahko bilo tudi drugače. Tudi hčerka Francesca iz predzadnjega zakona se ob njej dobro počuti.

TO JE ZDAJ AMORE

... saj drugače se ne more, pravi Tanja Ribič – igralka in pevka ali pevka in igralka.

Še sama je razdvojena med tema dvema umetnostma, je pa res, da se je za šolanje odločila na igralski in ne na glasbeni akademiji, in res je tudi, da je med šolanjem najbolj uživala pri

predmetu tehnika dihanja in glasu, saj ji je ob vseh obveznostih, povezanih z igrilstvom, omogočal eno redkih priložnosti za petje.

Prve pesmi, napisane posebej zanjo, so bili uvodni songi za TV-oddajo Teater paradižnik in Moja mala dlan Mile Kacič.

Čeprav zadovoljna v svojem poklicu, se želi po petju nikoli ni odrekla. Pravzaprav je postajala ta želja čedalje močnejša, še zlasti, ker so jo igralski kolegi neprestano spodbujali, naj se temu svojemu veselju začne bolj posvečati. Po uspehu s pesmijo Simpatija se je odločila za nastop na EMI in zmagala s skladbo Zbudi se.

Potem so stvari stekle kar same po sebi. Izdala je svoj prvi album Ko vse utihne in samo vprašanje časa je bilo, kdaj bomo dočakali njen drugi album. In TO JE ZDAJ AMORE – saj drugače se ne more.

Tako kot njen prvi album, je tudi drugi TO JE ZDAJ AMORE – saj drugače se ne more nastal v sodelovanju s

sarajevskim producentom in aranžerjem Nedimom Babovičem, izkušenim glasbenikom.

Tanja Ribič tokrat poje v novem, svežem, vedrem in optimističnem poletnem duhu, je temperamentna in duhovita, torej ravno pravnja za poletje in potem še za jesen, zimo in seveda pomlad, ki je sploh vsa prežeta z ljubeznijo. Zlasti pesem Mambo italiano je kot nalašč za poletno zabavo.

Skoraj vse skladbe so živahnejše od tistih s prejšnjega albuma, saj je Tanja v novih pesmih želela razkriti tudi drugo, temperamentnejšo plat svojega značaja, a vendarle s poudarkom na čustvih.

Če se sprašujete, kaj Tanja trenutno počne, vam lahko odgovorimo, da se spet bolj posveča filmu.

V kinematografih po Sloveniji smo pred nedavnim lahko gledali film Nepopisan list, v katerem je Tanja Ribič odigrala glavno žensko vlogo. Njena najnovejša vloga pa bo v francoskem filmu No Man's Land, ki ga bodo snemali v Sloveniji.

Tanja se tudi zavzeto pripravlja na koncerte, na katerih bo v živo predstavljala svoje nove pesmi z albuma TO JE ZDAJ AMORE – saj drugače se ne more, seveda pa tudi najbolj priljubljene pesmi s prejšnjega albuma.

ANJE NE USTAVI NIHČE

Njeno glasbeno kariero ni ustavilo nič in nihče in z zadnjim izdelkom je trditev naslovne skladbe samo še potrdila.

Ne ustavi me nihče je torej dovolj zgovoren naslov njenega četrtega samostojnega albuma z desetimi skladbami v duhu, ki smo jih od Anje Rupel že vajeni. Pravzaprav bi ob tem stavku lahko rekli, da so skladbe v duhu, kot smo jih vajeni od aleša klinarja, kajti tudi na tej plošči je vsa glasba njegovo delo. Anja se je seveda podpisala pod vsemi besedili, razen pod enim za skladbo Preden gre. Besedilo zanjo je prispeval njen radijski kolega z Vala 202 - Andrej Karoli. No, in ko smo že pri radiu, lahko prav na tem mestu omenimo, da je moderatorstvo ena od anjinih stvari, katerim se ne bi mogla odpovedati.

Sicer se je pojavljala tudi kot voditeljica glasbenih oddaj, na Kanalu A je s Perom Lovšinom vodila oddajo Video grom, na POP TV pa oddajo Pop party, a se na ekranu nekako ni znašla, razen seveda v svojih videospotih. Radijsko moderatorstvo pa jo spremlja že vrsto let in jo bo še naprej, tako kot njen glasbeni in osebni sopotnik Aleš Klinar. On je pravzaprav tisti, ki je odgovoren, da je šla anja svojo samostojno glasbeno pot, pred tem je bila namreč pevka skupine Videosex. Četudi je bila skupina Videosex zaokrožena celota, je anja po odhodu dokazala, da tudi sama zmore v celoti obvladati oder.

Zdaj ji na njenih nastopih pomaga spremljevalna skupina Funk you, s katero se bo podala po Sloveniji in promovirala njen najnovejši izdelek. Da načrtuje tudi naskok na tuje tržišče, pa nam pove skladba Just let go, edina, ki je na plošči v angleškem jeziku.

Kajpak lahko pričakujemo tudi kak videospot in to prav kmalu... no in potem morda že novo ploščo. Njen hišni skladatelj Aleš je Anjo kdaj pa kdaj namreč pustil čakati, ker je imel polne roke dela s svojo skupino, seveda govorimo o Agropopu. Tudi tam je bil odgovoren za vso glasbo in je bil nekako glava skupine. Vedno bolj pa se slišijo govorice, da Agropopa ni več. Aleš naj bi se odmaknil, preostali člani pa nastopajo pod imenom Juhu band. Skratka, Aleš bo imel zdaj ves čas lahko samo za svojo Anjo.

anja rupel
[ne ustavi me nihče]

SLAVKO JE POTEKNIL ČRTO

in potegnil jo je prav krepko, saj je z zmago na letošnjem festivalu Melodije morja in sonca marsikomu prečrta načrte. Seveda gre za zakulisne govorice, ampak tam, kjer je dim, je tudi ogenj. Pustimo to za konec. Slavko Ivančič je veljal že ves čas za favorita, to je tudi dokazal in v njegovi karieri to pomeni lep začetek. Ni dolgo od tega, ko so se razšli s fanti iz skupine Faraoni; zdaj nam je Slavko dokazal, da je bil pravzaprav v skupini on tisti, ki je vnašal svojo osebno noto, ki je skupino gradil.

Na festivalu so stali na odru tako Faraoni kot Slavko in ni naključje, da je prav Slavko pobral nagrado. Zmagovalec pobere vse, tako vsaj pravijo. Slavko bo od zmage pobral veliko, to mu je odskočna deska za njegovo samostojno pot, ki jo je že začel. V studiu namreč že snema material za svoj prvenec, in če sdimmo po elanu, s katerim je začel, bo nova plošča kaj hitro na trgovskih policah.

To stran ureja Regina

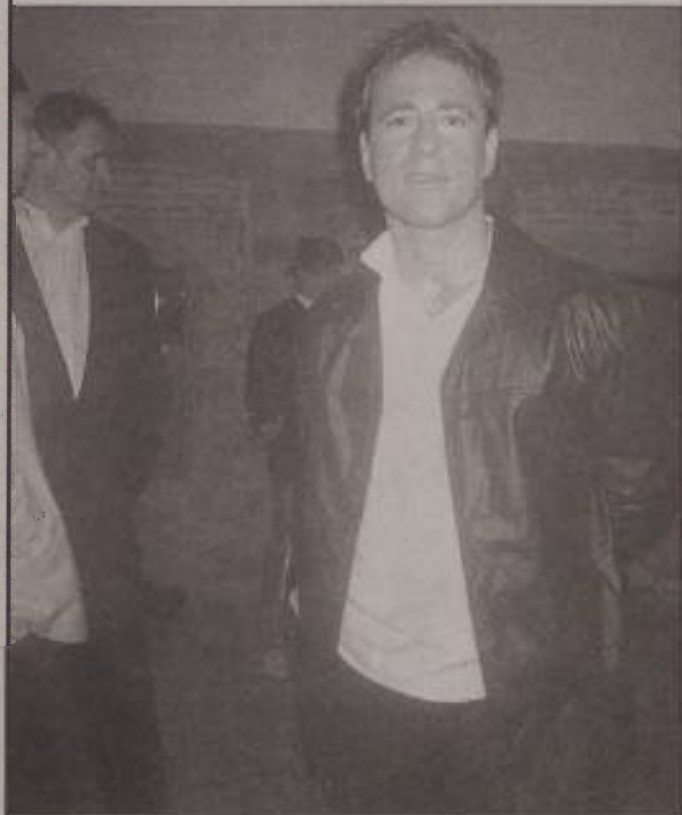
VEČNO DRUGA

je dobila po festivalu Melodije morja in sonca vzdevek Nuša Derenda. Že na lanskem festivalu je prejela drugo nagrado, in ker pravimo, da gre v tretje rado, se ji to nemara lahko zgodi še naslednje leto. Seveda je bila tudi ona med letošnjimi favoriti, tako da razočaranja pravzaprav ni mogla skriti, še posebej takrat ne, ko ni dobila nagrade za interpretacijo.

Če bi nagrajevali nastop, bi bila nagrada najbrž njena, poleg plesalcev, ki so spodbujali hitre ritme njene pesmi, je Nuša pokazala skorajda vse, kar se sme pokazati. Njena obleka je bila njena druga koža in to prav dobesedno, kajti pod njo ni imela ničesar. Med nastopom se je morala pošteno truditi, da ji zgornji del ne bi zdrknil preveč dol in da ji krila ne bi potegnili preveč visoko.

VILI ŠELE TRETJI

Pa ne da si je želel zmagati, pač pa je bil o tem prepričan. Njegova avtorja glasbe in besedila, to sta Željko in Tih, sta mu zmago namreč zagotovila. Zato tretje mesto zanj vsekakor ni dovolj in Vili je bil popolnoma iz sebe. Takšno je pač življenje; nič ni 100-odstotno, pa četudi je festival last enega človeka in četudi se z njim dobro poznaš. To, da je Željko napisal kar osem skladb za festival, pove, mislim da, vse.

Po dežju pride sonce in po počitnicah spet šola in mi se vidimo spet v novem šolskem letu.

Sunce peče na žrjava lica

Pa začnimo s pesništvo. Izdal je knjižico Sunce peče na žrjava lica s 84 stranmi, v njej pa je le sedem pripovednih pesmi. Te so nenavadno dolge. Prva *Če se preveč čuče spije* ima kar 34 štirivrstičnih kitic. Nepodpisani ocenjevalec je o Danielovih pesnih zapisal, da »so rezultat njegovega naravnega, artistično neartikuliranega oblikovalnega talenta, ki ga izpričuje tudi kot risar in podobar. V nepretenciozno pisanih pesmih avtor šaljivo,

včasih tudi posmehljivo in rezko, z izdatno mero ljudskega humorja in v sončni, mestoma robati ljudski govorici kaže na različne plati ljudskega življenja, predvsem take, nad katerimi vzgojitelji žugajo s kazalci. Slika jih v vzhodnem slovenskogoriškem narečju ...«

Na to, da so njegove pesmi »nevarne«, opozarja v uvodu tudi sam: *Tote pesmi sen napisa / pa še malo coj narisa, / ka se fsaki bi nasmeja / pa nekaj od toga meja // Naj jih štejejo oča, mati, / deci pa jih nej v roke dati, / prač pridejo podnevi no ponoči, / vü nah ali notri f koč.*

- Daniel, ker sva začela s tvojim pesnikovanjem, pa z njim še nadaljujva. Kako je prišlo do pesnikovanja in izdaje knjižice?

»Zdi se, da imam poleg drugih tudi pesniški talent. Seveda so

moje pesmi preproste, zato se imam za ljudskega pesnika. Na to sem celo ponosen in tudi na to, da bo knjižica vsak čas pošla. Že pišem nove pesmi. Tudi naslednjo knjižico bom izdal v samozaložbi. Ob kovanju verzov se sprostim, drugače pa se ukvarjam z več rečmi.«

Le kdo pa sta tale dva »partizana«? Prvi je vojak JLA Daniel Rajh. Moralo je priti do kapitulacije.

Le kdo bi verjel, da bo iz tega otročka nekoč tako vsestranski Daniel?

Bralci Péna se predstavljajo

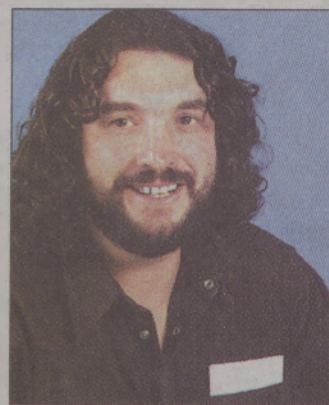
Daniel Rajh:
pesnik, harmonikar, slikar, kipar in še kaj

zaku v Spodnji Ščavnici, ki je bil kmetijec in harmonikar. Po njegovi smrti je bilo treba poprijeti na kmetiji. Po njem pa sem tudi *herbal* osem različnih harmonik. Tedaj sem bil star 32 let. Nikoli prej nisem igral. Nekaj časa sem jih gledal, potem pa vzel v roke *frajtonarce* in si dejal: Poskusi. Kar hitro sem spoznal, da bi utegnilo iti. Potem sem obiskal bližnjega prijatelja harmonikarja, ki me je malo uvedel. Pridno sem vadil in zdaj sem poleg vsega drugega še (ali pa morda predvsem) harmonikar.«

- Menda igraš po vsej Prlekiji in Slovenskih goricah.

»Ker govorim nemško, igram šestokrat - podobno kot pri nas - tudi na avstrijskih *bušesankih*. Rad se odzovem povabilom na praznovanje raznih obletic, kot so rojstni dnevi, zlate poroke ... Igram tam, kjer imajo radi preprosto domačo muziko iz *frajtonarce*. Seveda tudi pojem. V novejšem času pa jim moram prebirati tudi pesmi iz moje knjižice. Tudi Avstrijcem. Ti so zgolj zaradi ene pesmi (*Die Ausbildung*) kupili ducate mojih knjižic. V prvi kitici takole pravim: *Vier Burschen wollen Liebe als Beruf, / deswegen gehen alle vier schnell in Paff. / Machen ihre Ausbildung bei einer alten Hur, / die wohnt in Kur bei Mur ...*«

- Bodi dovolj, da ne bi pohujšala še naših »nemških« bralcev. Kako pa napreduješ

Daniel Rajh s Sp. Ščavnice z novo podobo: brada, dolgi lasje ... Komu je podoben?

s pisanjem komedije?

»Že veliko sem napisal, vendar jo še pilim. Obravnavala bo življenje, ki je blizu našim preprostim ljudem. Tudi pri prozi ostajam ljudski.«

Pesnikovanje, pisanje komedije, igranje, slikanje, rezbarstvo oziroma kiparstvo in še kaj vzame človeku veliko časa. Daniel Rajh je še mlad, zato je vsemu kos. Ko pa ga spanec vendarle prime, ne leže k počitku ponoči, ampak - podnevi. Ponoči - vsekakor pa ob koncu tedna - namreč igra. Počitek pa je kratek, saj ga priganjajo: delo v rezbarški delavnici, slikanje s pastelnimi barvami ... No, ta mesec pa je bil teden dni tudi na morju, kjer je brenkal na kitari ne le radgonskim počitnikarjem, ampak tudi nekemu drugemu. To pa je že zasebna (in lepa), zadeva.«

Zapisa: Š. L. SOBOČAN

Fekonjeva (blagoslovljena) Marija. Pod njenimi koleno je »financer« kipa s Plitvičega Vrha.

- Smem vzeti iz *Čuče* nekaj kitic, da bi bralci vsaj deloma spoznali tvoje pesnikovanje?

»Zakaj pa ne?«

»Či si preveč divje čuče spije, / nam hodijo po glavi le norije ... // Pijan ded domou po šireh pride / pa strašna sila po babi ga obide ... // Je pozaba, ker je prava hiša, / pa je notri v stalo priša, / - / Zdaj že med stiljon kravo štata, / f temi tiho prosi: Daj mi Kata ... // Jo lepo gor no doj po tacah boža, a nekan se mu zdi kosmata kouža ...«

- Bodi dovolj, da ne bi koga pohujšala! Ti pa si vendarle tudi rezbar in celo kipar in delaš različne podobe, tudi nabožne!

»Da. Začel sem z žganjem in pozneje z izrezovanjem različnih plitkih reliefov, nadaljeval z okrasnimi vrezi - ornamentami, potem sem se poskusil z izrezovanjem različnih figuric, na primer likov za božične jaslice. Ker gredo nabožne podobe dobro v promet, sem naredil iz lipovega lesa več podob Križanega in matere Marije. Dva njena večja kipa, ki sem ju izdelal jaz, sta bila blagoslovljena in stojita pri Fekonjevih na Plitvičkem Vrhu in pri Urbaničevih na Policah. Poleg posvetnih slik, narejenih s pastelnimi barvami, imam tudi nekaj nabožnih.«

- Povedal si mi, da si končal srednjo tekstilno-kemijsko šolo, vendar nisi delal v stroki.

»Živel sem pri stricu Han-

Na skrajni levi je stric Hanzek s svojo »mehiško« skupino. Po njem je Daniel podedoval skoraj ducat harmonik.

Harmonikar s Spodnje Ščavnice je zelo iskan samec, to kaže tudi ta slika, na zadnji strani katere piše: *Hej, hej, Ljubljančanke.*

Daniel Rajh se na zabavah prilagodi gostom. Lahko ga hvalijo, lahko ga *šinfajo*, celo zajahati se je dal ..., samo da je *šimunga* prava, vesela in da se zasluži.

pen elopa

Darja Kuronja iz Moščanec do oktobra napolnila 14 let, a že ve, kaj bi rada delala v življenju. Rada bi bila zdravnica, a se zaveda, da je do tja še dolga pot, ki bo vodila tudi preko gimnazije. Darja bo jeseni šla v 8. razred OŠ Puconci, njeni največji hobiji so pa plavanje, smučanje in košarka. Po horoskopu je tehtnica, ni nam pa hotela izdati, če že ima fanta ali ne. Zato pa je ena od njenih največjih želja, da bi nekoč obiskala Ameriko. Foto: N. Juhnov

Pén

... politiko kunen.

VESTNIKOV
MESEČNIK
četrtek,
28. septembra,
2000,
66števika

Politiki obljublajo in pozabljajo.
Kar obljubimo mi, drži kot pribito: novi Pén bo zunaj 26. oktobra!